

INFORME 34/2023

**DEPARTAMENT
D'EMPRESA I TREBALL**
IMPOST SOBRE
LES ESTADES
EN ESTABLIMENTS
TURÍSTICS, FONS PER AL
FOMENT DEL TURISME,
EXERCICI 2021

INFORME 34/2023

**DEPARTAMENT
D'EMPRESA I TREBALL**
IMPOST SOBRE
LES ESTADES
EN ESTABLIMENTS
TURÍSTICS, FONTS PER AL
FOMENT DEL TURISME,
EXERCICI 2021

Edició: gener de 2024

Document electrònic etiquetat per a persones amb discapacitat visual

Pàgines en blanc inserides per facilitar la impressió a doble cara

Autor i editor:

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Publicació subjecta a dipòsit legal d'acord amb el que preveu el Reial decret 635/2015, del 10 de juliol

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	6
ACLARIMENT SOBRE ARRODONIMENTS	6
1. INTRODUCCIÓ	7
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME.....	7
1.1.1. Objecte i abast.....	7
1.1.2. Metodologia	7
1.2. ENS FISCALITZAT	7
1.2.1. Antecedents	7
1.2.2. Activitats.....	8
1.3. IMPOST SOBRE LES ESTADES EN ESTABLIMENTS TURÍSTICS	9
1.3.1. Normativa aplicable	9
1.3.2. Impost turístic a la Unió Europea.....	10
1.3.3. Evolució de l'impost sobre les estades en establiments turístics	12
1.3.4. Principals característiques de l'impost.....	13
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA.....	16
2.1. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST	16
2.1.1. Liquidació del pressupost de despeses del Departament d'Empresa i Treball	16
2.1.2. Liquidació del programa pressupostari de la Direcció General de Turisme	17
2.1.3. Despeses finançades amb l'impost sobre les estades en establiments turístics.....	18
2.2. FISCALITZACIÓ DE L'IMPOST SOBRE LES ESTADES EN ESTABLIMENTS TURÍSTICS	20
2.2.1. Registre de Turisme de Catalunya	20
2.2.2. Comitè bilateral	22
2.2.3. Fiscalització del Fons per al foment del turisme.....	24
3. CONCLUSIONS	36
3.1. OBSERVACIONS.....	37
3.2. RECOMANACIONS.....	40
4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	40
4.1. AL·LEGACIONS REBUDES	41
4.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS.....	50
APROVACIÓ DE L'INFORME.....	50

ABREVIACIONS

M€ Milions d'euros

ACLARIMENT SOBRE ARRODONIMENTS

Els imports monetaris que es presenten en els quadres d'aquest informe s'han arrodonit de forma individualitzada, fet que pot produir diferències entre la suma de les xifres parcials i els totals dels quadres.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Objecte i abast

La Sindicatura de Comptes, com a òrgan fiscalitzador del sector públic de Catalunya, d'acord amb la normativa vigent i en compliment del seu Programa anual d'activitats, ha emès aquest informe de fiscalització limitada relatiu al Departament d'Empresa i Treball, corresponent a l'exercici 2021.

L'objecte d'aquest informe ha estat la fiscalització limitada de legalitat del Departament d'Empresa i Treball, centrada en la revisió de l'impost sobre les estades en establiments turístics, en la part que gestiona el Departament, que és el Fons per al foment del turisme, en la vessant relativa al seu repartiment, corresponent a l'exercici 2021.¹

Encara que l'àmbit temporal d'aquest informe ha estat l'exercici 2021, quan s'ha considerat necessari per completar el treball, s'ha ampliat a períodes anteriors i posteriors.

Les conclusions de l'informe inclouen les observacions més significatives, els incompliments normatius detectats i les recomanacions sobre millores en la gestió de les activitats desenvolupades per l'entitat en alguns dels aspectes que s'han posat de manifest durant la realització del treball.

1.1.2. Metodologia

El treball de fiscalització s'ha dut a terme d'acord amb els principis i normes internacionals de fiscalització del sector públic generalment acceptats i ha inclòs totes aquelles proves, de compliment i substantives, que s'han considerat necessàries per obtenir evidències suficients i adients per poder expressar les conclusions que s'exposen en l'informe.

1.2. ENS FISCALITZAT

1.2.1. Antecedents

Mitjançant el Decret 21/2021, del 25 de maig, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya,

---

1. En l'informe 6/2020, relatiu als impostos propis de la Generalitat de Catalunya, exercici 2018, es va fiscalitzar, entre d'altres, l'impost sobre les estades en establiments turístics pel que fa a la gestió, recaptació, liquidació i inspecció, funcions que corresponen a l'Agència Tributària de Catalunya, d'acord amb l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

el Departament d'Empresa i Coneixement passa a denominar-se Departament d'Empresa i Treball, al qual li correspon, entre d'altres, l'exercici de les atribucions pròpies de la Generalitat en l'àmbit del turisme. Aquesta atribució es du a terme mitjançant la Direcció General de Turisme de la Secretaria d'Empresa i Competitivitat del Departament, i té les funcions establertes en el Decret 61/2020, del 2 de juny, de reestructuració del Departament d'Empresa i Coneixement.

1.2.2. Activitats

El Departament d'Empresa i Treball té competències en l'àmbit del turisme, àmbit que es gestiona a través de la Direcció General de Turisme, la qual, d'acord amb el Decret 61/2020, té les funcions següents:

- a) Dissenyar, coordinar i executar les polítiques per al foment de la competitivitat del sector turístic, la innovació i la qualitat dels productes turístics de Catalunya.
- b) Elaborar els instruments de planificació perquè l'activitat turística sigui equilibrada i sostenible en el territori.
- c) Ordenar i controlar els establiments, les empreses i les activitats turístiques, en l'àmbit de les competències del Departament.
- d) Dissenyar i coordinar les actuacions relacionades amb la formació del sector turístic.
- e) Dirigir i coordinar les actuacions relatives a l'anàlisi, l'estudi, el coneixement, la recerca i la definició d'estratègies del sector del turisme.
- f) Dissenyar i coordinar el suport als ens locals per al foment i la dinamització turística.
- g) Exercir la potestat inspectora, sancionadora i de disciplina turística d'establiments, empreses i activitats turístiques reglades.
- h) Impulsar, dissenyar i coordinar la participació i adequació de les actuacions que en l'àmbit estatal i internacional puguin incidir en matèria turística competència de la Generalitat de Catalunya.
- i) Gestionar les dades del Registre de Turisme de Catalunya.
- j) Qualsevol altra funció de naturalesa anàloga que li sigui encomanada.

Pla estratègic de turisme de Catalunya

En relació amb l'apartat *b*, la Direcció General de Turisme participa en l'elaboració del Pla estratègic de turisme de Catalunya, que té com a objectiu establir les bases per gestionar l'activitat turística a Catalunya. La Direcció General de Turisme també elabora un balanç d'execució del Pla estratègic de turisme de Catalunya amb els resultats del model de treball i el grau d'implementació que s'ha assolit.

En l'exercici fiscalitzat, estava vigent el Pla estratègic de turisme de Catalunya 2018-2022, elaborat amb la col·laboració de representants del sector turístic català. El Pla estableix 7

eixos vertebradors de les accions que s'han de dur a terme, que es desenvolupen mitjançant 29 iniciatives i que té, entre altres objectius als quals s'hauria d'arribar a finals de l'any 2022, els següents:

- a) Incrementar la despesa diària per turista en un 16% respecte al 2016.
- b) Augmentar, respecte al 2016, en un 9% el nombre de turistes que visiten Catalunya els mesos de març, abril, maig i octubre.
- c) Incrementar, respecte al 2016, el nombre de turistes allotjats en les destinacions de fora de la costa en un 11%.
- d) Gestionar de manera intel·ligent el creixement turístic fins arribar als 21 milions de turistes internacionals.

Fons per al foment del turisme

El Departament d'Empresa i Treball i el departament competent en matèria d'economia són els encarregats de gestionar el Fons per al foment del turisme de l'impost sobre les estades en establiments turístics, d'acord amb la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni. Tot i que la gestió del Fons és competència d'ambdós departaments, la gestió, recaptació i inspecció de l'impost corresponen a l'Agència Tributària de Catalunya. Aquesta separació de funcions entre l'Agència Tributària de Catalunya, el Departament d'Empresa i Treball i el departament competent en matèria d'economia dificulta la gestió i el seguiment i control de l'impost, i també l'assoliment dels objectius pels quals es va crear, tal com es posa de manifest al llarg de tot l'informe.

1.3. IMPOST SOBRE LES ESTADES EN ESTABLIMENTS TURÍSTICS

1.3.1. Normativa aplicable

L'impost sobre les estades en establiments turístics és un tribut propi de la Generalitat de Catalunya. Durant l'exercici 2021, l'impost estava regulat per la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni. Aquesta llei ha estat modificada amb posterioritat per les següents normes:

- Decret Llei 2/2017, del 4 d'abril, pel qual es modifica l'entrada en vigor de l'impost sobre

begudes ensucrades envasades i s'estableix una regla de determinació de la tarifa aplicable de l'impost sobre les estades en establiments turístics.

- Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient.
- Decret Llei 23/2020, del 9 de juny, de mesures urgents en matèria tributària.
- Decret Llei 33/2020, del 30 de setembre, de mesures urgents en l'àmbit de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica i de l'impost sobre les estades en establiments turístics, i en l'àmbit pressupostari i administratiu.
- Decret Llei 36/2020, del 3 de novembre, de mesures urgents en l'àmbit de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica i de l'impost sobre les estades en establiments turístics, i en l'àmbit pressupostari i administratiu.
- Decret Llei 12/2021, del 18 de maig, relatiu a l'ajornament de l'entrada en vigor de les noves tarifes de l'impost sobre les estades en establiments turístics.

A més, el reglament de l'impost es regula mitjançant el Decret 141/2017, del 19 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre les estades en establiments turístics, i el Decret 75/2020, del 4 d'agost, de turisme de Catalunya, regula el Fons per al foment del turisme, en l'article 431-1 a 431-8 del títol III del llibre IV, Model de governança turística.

1.3.2. Impost turístic a la Unió Europea

L'origen de l'impost turístic se situa a les ciutats balneàries d'Alemanya als inicis del segle XVI (*kurtaxe*).² Malgrat això, no va ser fins a la segona meitat del segle XIX que els impostos sobre els visitants de les ciutats d'Àustria i Alemanya es van normalitzar. En el segle XX, França va introduir la *taxe de séjour* a París i, posteriorment, diferents països europeus van anar introduint l'impost en les seves legislacions. A l'Estat espanyol, l'impost turístic s'exigeix actualment a Catalunya i a les Illes Balears (ecotaxa). Hi ha 8 països de la Unió Europea que no tenen impost turístic: Dinamarca, Estònia, Finlàndia, Irlanda, Letònia, Luxemburg, Suècia i Xipre.

A continuació s'inclouen els països amb impost turístic i les principals característiques en cada un dels casos. La informació s'ha extret d'un informe elaborat per l'Associació

---

2. *Kurtaxe* en alemany es pot traduir per "taxa de balneari", paraula composta derivada de *der Kurort* (balneari) i *die Taxe* (taxa).

Europea de Turisme en l'exercici 2020, el qual inclou els països de la Unió Europea d'aquell exercici.

Quadre 1. Impost turístic a Europa

País	Base imposable	Tarifes	Especificitats
Alemanya	Persona/nit o en funció del preu de l'habitació	1,00 € - 3,80 €, o entre el 5% i el 7,5% del preu de l'habitació	A la ciutat d'Hamburg la càrrega és progressiva segons el preu de l'habitació.
Àustria	Persona/nit	0,50 € - 3,80 €	Viena té una tarifa d'habitació del 3,2%.
Bèlgica	Persona/nit (normalment)	1,25 € - 4,00 €	
Bulgària	Persona/nit	0,21 € - 0,77 €	
Croàcia	Persona/nit	0,94 € - 2,68 €	L'impost més alt s'aplica a Dubrovnik (a partir del 2021). El govern local decideix si grava els passatgers de creuers.
Eslovàquia	Persona/nit	1,50 € - 1,70 €	
Eslovènia	Persona/nit i taxa de promoció addicional	1,60 € - 3,13 €	Impost turístic limitat a 2,50 €, però s'afegeix una quota de promoció del 25%.
Espanya	Persona/nit	0,45 € - 4,00 €	Només a Catalunya i Illes Balears
França	Persona/nit	0,20 € - 4,10 €	
Grècia	Habitació/nit	0,50 € - 4,00 €	
Hongria	Persona/nit o en funció del preu de l'habitació	4% del preu de l'habitació o fins a 1,60 € persona/nit	
Itàlia	Persona/nit o excursionistes de dia a les illes	0,28 € - 7,00 € per nit	Florència, Roma i Venècia tenen regulació específica
Lituània	Persona/nit	0,60 € - 1,00 €	
Malta	Persona/nit	0,50 €	
Països Baixos	Persona/nit, percentatge fix o combinació d'ambdós	2,75 € - 5,73 €, o entre el 6% o el 6,5 5% del preu de l'habitació, o el 7% del preu de l'habitació + 3,00 €	Amsterdam també cobra als passatgers de creuers i ha implementat l'impost sobre l'entreteniment.
Polònia	Persona/nit	0,38 € - 0,55 €	Es considera una tarifa climàtica.
Portugal	Persona/nit	1,00 € - 2,00 €	
República Txeca	Persona/nit	0,59 € - 0,83 €	
Romania	Preu habitació	0,18 € o fins al 3% del preu de l'habitació	

Font: Informe elaborat per l'Associació Europea de Turisme el 2020.

Com es pot observar, les tarifes són molt variades, i tant poden ser imports fixos com percentatges sobre el preu de l'habitació. A més de les tarifes generals, és habitual que hi hagi una casuística molt diversa de tarifes, tant per grandària de ciutats com per tipologia d'establiments, etc.

1.3.3. Evolució de l'impost sobre les estades en establiments turístics

A continuació es mostren els imports recaptats per l'impost sobre les estades en establiments turístics en el període 2016-2021:

Quadre 2. Imports recaptats de l'impost sobre les estades en establiments turístics

Temporada*	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Estiu	31.968.181	37.394.889	38.128.663	42.661.014	6.648.630	19.287.424	54.926.305
Hivern	15.323.324	16.224.959	20.933.437	11.969.846	4.165.283	20.527.744	28.039.299
Total	47.291.505	53.619.849	59.062.100	54.630.860	10.813.913	39.815.168	82.965.604
Variació interanual (percentatge)	n/a	13,38	10,15	(7,50)	(80,21)	268,18	108,38

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la recaptació de l'Agència Tributària de Catalunya.

Notes:

n/a No aplicable.

* Temporada d'estiu any x= segon i tercer trimestres de l'any x. Temporada d'hivern any x= quart trimestre any x + primer trimestre de l'any x+1.

Com es pot observar, l'import recaptat va augmentant entre 2016 i 2018. Entre 2019 i 2021, l'evolució ve clarament marcada per la pandèmia de la covid. En la temporada d'hivern de l'exercici 2019, que inclou el primer trimestre de l'exercici 2020, fins el 31 de març del 2020, ja s'observa una davallada de la recaptació d'un 42,82% respecte l'exercici 2018 i, en termes globals, la reducció entre 2018 i 2019 és d'un 7,50%. Aquesta davallada és del 80,21% en global en l'exercici 2020, l'any en què l'efecte de les restriccions degudes a la pandèmia de la covid és més pronunciat.

En l'exercici 2021, s'observa ja una forta recuperació dels ingressos respecte de l'exercici 2020. Tot i que no es van arribar a assolir els nivells de l'exercici 2018, sí que s'aprecia una millora molt significativa en la temporada d'hivern, que abasta també el primer trimestre de l'exercici 2022, any en què els efectes de la covid van disminuir de forma dràstica. A banda, cal tenir en compte que a partir de l'1 d'octubre del 2021 hi ha un augment de les tarifes que oscil·la entre un 11,11% i un 100%.

En l'exercici 2022, la recaptació ascendeix a 82,97 M€, el que suposa un 108,38% respecte 2021, i un 40,47% respecte a 2018, darrer any no afectat per la covid. Aquest augment significatiu es produeix, en part, per l'augment de les tarifes a partir de l'1 d'octubre del 2021, però també per l'evolució positiva de l'ocupació un cop anul·lades les restriccions de la covid.

1.3.4. Principals característiques de l'impost

L'impost sobre les estades en establiments turístics es va crear mitjançant la Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Posteriorment, la Llei 5/2017, del 28 de març, va derogar la Llei 5/2012 i va establir una nova regulació íntegra de l'impost.

Aquest impost es va crear amb la finalitat de generar recursos amb l'objectiu de mantenir i potenciar Catalunya com a destinació turística de primer ordre i de referència a nivell mundial, tant des del punt de vista de la competitivitat i de la qualitat com de la sostenibilitat, amb un sector turístic d'alt valor afegit. L'impost també es crea per minimitzar l'impacte que el turisme pot causar en algunes zones d'alta concentració turística. Els ingressos obtinguts d'aquest impost estan afectats a la dotació del Fons per al foment del turisme, que es configura com un mecanisme destinat a finançar polítiques turístiques.

A continuació s'expliquen de forma resumida els principals aspectes que es regulen en aquest impost.

Objecte

L'impost grava la singular capacitat econòmica de les persones físiques que es posa de manifest en l'estada en els establiments i equipaments turístics i, d'altra banda, pretén internalitzar les possibles externalitats que el turisme pot causar en les zones d'alta concentració turística.

Gestió, recaptació i inspecció

La gestió, la recaptació i la inspecció de l'impost corresponen a l'Agència Tributària de Catalunya, sens perjudici de la col·laboració amb els òrgans d'inspecció competents en matèria de turisme, els quals, en el transcurs de les seves actuacions, poden requerir al titular de l'explotació de l'establiment o equipament turístic l'acreditació d'haver presentat les autoliquidacions de l'impost el termini de presentació de les quals hagi transcorregut en el moment de l'actuació administrativa.

Les dades obtingudes de la gestió de l'impost sobre les estades en establiments turístics poden ser cedides per l'Agència Tributària de Catalunya a l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de turisme, amb un procés previ de dissociació i anonimització.

Afectació dels ingressos

Els ingressos derivats de l'impost sobre les estades en establiments turístics estan afectats a la dotació del Fons per al foment del turisme per atendre les finalitats que s'hi determinen,

llevat dels ingressos derivats del recàrrec per a la ciutat de Barcelona, en vigor des de l'1 de juny del 2021. Aquests ingressos derivats del recàrrec esmentat es destinen a l'Ajuntament de Barcelona un cop minorades les despeses de gestió i recaptació en què incorre l'Agència Tributària de Catalunya.

Fet imposable

El fet imposable consisteix en l'estada, per dies o fraccions, amb pernoctació o sense, que fan els contribuents en els establiments i equipaments turístics situats a Catalunya. Aquests establiments i equipaments turístics són els següents:

- a) Els allotjaments turístics establerts en cada moment per la normativa vigent en matèria de turisme.
- b) Els albergs de joventut, quan prestin serveis turístics d'allotjament.
- c) Les embarcacions de creuer turístic fondejades o amarrades en un port de Catalunya.
- d) Qualsevol establiment o equipament en què es prestin serveis turístics d'allotjament.

Contribuent

El contribuent de l'impost és la persona física que fa una estada en qualsevol dels establiments i equipaments turístics que estableix la normativa o la persona jurídica a nom de la qual es lliura la factura o document anàleg corresponent per l'estada de persones físiques en els establiments i equipaments esmentats.

La normativa disposa que les persones físiques o jurídiques titulars de l'explotació de qualsevol dels establiments o equipaments turístics són substituïts del contribuent i que els intermediaris entre el contribuent i els establiments o equipaments responen solidàriament de l'ingrés dels deutes tributaris corresponents a les quotes meritedes dels contribuents.

Base imposable

La base imposable de l'impost s'estableix en el nombre d'unitats d'estada en el mateix establiment o equipament turístic durant un període continuat. En qualsevol cas, es computa un màxim de 7 unitats d'estada per persona.³

Exempcions

Estan exemptes de l'aplicació de l'impost:

---

3. Pel que fa a la resta de països europeus, aquesta limitació existeix també a Itàlia i a Portugal, amb una limitació similar a la de l'impost català, de 7 unitats d'estada de mitjana, encara que és variable per municipis.

- Les estades subvencionades per programes socials d'una administració pública de qualsevol estat membre de la Unió Europea.
- Les estades fetes per persones d'edat igual o inferior a 16 anys.
- Les estades que es facin per causes de força major, determinades per reglament.
- Les estades que faci qualsevol persona per motius de salut i les de les persones que l'acompanyin.

Meritació

L'impost es merita a l'inici de l'estada en els establiments i equipaments. Pel que fa a les estades en embarcacions de creuer, l'impost es merita, per als contribuents que estan en trànsit, en el moment en què el vaixell fa escala en algun port de Catalunya.

Tipus de gravamen i quota tributària

La quota tributària s'obté de multiplicar el nombre d'estades pel tipus de gravamen corresponent segons la tipologia d'establiment o equipament turístic i la seva localització, d'acord amb les tarifes següents:

Quadre 3. Tarifes de l'impost sobre les estades en establiments turístics

Tipologia d'establiment o d'equipament turístic	Tarifa general				Tarifa especial
	Barcelona ciutat		Resta de Catalunya		
	Fins al 30.09.2021	A partir de l'1.10.2021	Fins al 30.09.2021	A partir de l'1.10.2021	
1. Hotel de 5 estrelles, gran luxe, càmping de luxe i establiment o equipament de categoria equivalent	2,25	3,50	2,25	3,00	5,00
2. Hotel de 4 estrelles i 4 estrelles superior i establiment o equipament de categoria equivalent	1,10	1,70	0,90	1,20	3,50
3. Habitatge d'ús turístic	2,25	2,25	0,90	1,00	-
4. Resta de càmpings i resta d'establiments i equipaments	0,65	1,00	0,45	0,60	2,50
5. Embarcació de creuer:					
- Més de 12 hores	2,25	3,00	2,25	3,00	-
- 12 hores o menys	0,65	1,00	-	1,00	-

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la normativa aplicable.

La tarifa especial és aplicable a les estades en els establiments que, dins un centre recreatiu turístic, estiguin situats a les àrees en què s'admeten activitats de joc i apostes. L'import és el mateix al llarg de tot l'exercici fiscalitzat.

S'estableixen dos períodes de liquidació trimestrals:

- Temporada d'estiu: de l'1 d'abril al 30 de setembre del mateix any.
- Temporada d'hivern: de l'1 d'octubre al 31 de març de l'any següent.

Presentació i ingrés de l'autoliquidació i terminis per fer-ho

La presentació de l'autoliquidació a l'Agència Tributària de Catalunya, que s'ha de fer per via telemàtica, i l'ingrés de l'impost s'han d'efectuar dins els terminis següents:

- Temporada d'estiu, entre els dies 1 i 20 d'octubre.
- Temporada d'hivern, entre els dies 1 i 20 d'abril.

En relació amb els terminis de presentació i ingrés de les autoliquidacions de l'exercici 2020, el Decret Llei 6/2020, del 12 de març, de mesures urgents en matèria assistencial, pressupostària, financera, fiscal i de contractació pública, per tal de pal·liar els efectes de la pandèmia generada pel coronavirus SARS-CoV-2, va establir la implementació de mesures per minimitzar els riscos que afectaven la salut pública i el desenvolupament econòmic, entre d'altres, l'ajornament del termini per presentar les autoliquidacions que era entre l'1 i el 20 d'abril del 2020, corresponents a la temporada d'hivern 2019-2020, als dies de l'1 al 20 d'octubre del mateix any.

Posteriorment, el Decret Llei 33/2020, del 30 de setembre, de mesures urgents en l'àmbit de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica i de l'impost sobre les estades en establiments turístics, i en l'àmbit pressupostari i administratiu, va establir la possibilitat d'ajornar o fraccionar el pagament dels deutes tributaris que s'havien de liquidar entre l'1 i el 20 d'octubre, és a dir, les liquidacions corresponents a la temporada d'hivern 2019-2020 i a la temporada d'estiu 2020 (vegeu els apartats 2.2.3.4 i 2.2.3.5).

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST

2.1.1. Liquidació del pressupost de despeses del Departament d'Empresa i Treball

A continuació es presenta la liquidació del pressupost de despeses del Departament d'Empresa i Treball corresponent a l'exercici 2021.

Quadre 4. Liquidació del pressupost de despeses del Departament d'Empresa i Treball

Capítols de despesa	Pressupost inicial	Modificacions de crèdit	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Desviació
1. Remuneracions del personal	42.971.351	10.036.905	53.008.256	52.288.327	719.929
2. Despeses corrents béns i serveis	28.750.398	(7.129.539)	21.620.859	15.891.422	5.729.437
3. Despeses financeres	60.500	35.000	95.500	39.583	55.917
4. Transferències corrents	797.852.220	2.051.352.245	2.849.204.465	2.604.679.431	244.525.034
Operacions corrents	869.634.469	2.054.294.611	2.923.929.080	2.672.898.763	251.030.317
6. Inversions reals	501.187	266.142	767.329	530.299	237.030
7. Transferències de capital	32.861.988	46.624.490	79.486.478	74.554.884	4.931.594
Operacions de capital	33.363.175	46.890.632	80.253.807	75.085.183	5.168.624
Operacions no financeres	902.997.644	2.101.185.243	3.004.182.887	2.747.983.946	256.198.941
8. Variació d'actius financers	20.947.030	697.982	21.645.012	21.014.205	630.807
Operacions financeres	20.947.030	697.982	21.645.012	21.014.205	630.807
Total despeses	923.944.674	2.101.883.225	3.025.827.899	2.768.998.151	256.829.748

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'execució pressupostària de l'exercici 2021.

El pressupost inicial del Departament, aprovat per la Llei 4/2020, del 29 d'abril, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2020, preveia unes despeses de 923,44 M€, dels quals 83,22 M€ corresponien a la Direcció General de Turisme. Durant l'exercici 2021 es van aprovar modificacions de crèdit per 2.101,88 M€, que van donar com a resultat un pressupost definitiu de 3.025,83 M€.

2.1.2. Liquidació del programa pressupostari de la Direcció General de Turisme

A continuació es presenta la liquidació del programa pressupostari corresponent a la Direcció General de Turisme del Departament d'Empresa i Treball, de l'exercici 2021.

Quadre 5. Liquidació del programa pressupostari de la Direcció General de Turisme

Capítols de despesa	Pressupost inicial	Modificacions de crèdit	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Desviació
2. Despeses corrents béns i serveis	1.079.707	3.230.043	4.309.750	1.700.017	2.609.733
4. Transferències corrents	76.044.000	36.789.738	112.833.738	79.580.944	33.252.794
Operacions corrents	77.123.707	40.019.781	117.143.488	81.280.961	35.862.527
6. Inversions reals	130.000	35.137	165.137	32.653	132.484
7. Transferències de capital	5.962.500	2.712.226	8.674.726	4.479.281	4.195.445
Operacions de capital	6.092.500	2.747.363	8.839.863	4.511.934	4.327.929
Operacions no financeres	83.216.207	42.767.144	125.983.351	85.792.895	40.190.456
8. Variació d'actius financers	-	2.953.983	2.953.983	2.953.983	-
Operacions financeres	-	2.953.983	2.953.983	2.953.983	-
Total despeses	83.216.207	45.721.127	128.937.334	88.746.878	40.190.456

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'execució pressupostària de l'exercici 2021.

El pressupost inicial de la Direcció General de Turisme preveia unes despeses de 83,22 M€. Durant l'exercici 2021 es van aprovar modificacions de crèdit per 45,72 M€, que van donar com a resultat un pressupost definitiu de 128,94 M€.

En el pressupost definitiu, dels 128,94 M€ previstos, el 69,21%, 89,24 M€, corresponien a despeses a finançar amb recursos de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Quant a la resta, 17,59 M€ corresponien a despeses a finançar amb recursos propis del pressupost del Departament d'Empresa i Treball i 22,11 M€ a despeses a finançar amb recursos incorporats procedents de fons finalistes, principalment per fer front a despeses generades per la covid.

2.1.3. Despeses finançades amb l'impost sobre les estades en establiments turístics

Les despeses finançades amb els ingressos de l'impost sobre les estades en establiments turístics incloses en la liquidació del programa pressupostari de la Direcció General de Turisme són les següents:

Quadre 6. Despeses finançades amb l'impost sobre les estades en establiments turístics

Concepte	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Diferència (import)	Diferència (%)
Despeses diverses	3.024.939	960.177	2.064.762	68,26
Treballs realitzats per persones físiques o jurídiques	212.433	146.238	66.195	31,16
Prestació de serveis amb mitjans aliens	951.544	531.573	419.971	44,14
Transferències corrents:				
- A l'Agència Catalana de Turisme	34.179.188	34.179.188	-	-
- A Circuits de Catalunya, SL	6.230.700	6.230.700	-	-
- A l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural	10.500	-	10.500	100,00
- A altres entitats participades per la Generalitat	400.000	400.000	-	-
- A corporacions locals	35.630	-	35.630	100,00
- Al Fons per al foment del turisme	35.188.840	2.074.077	33.114.763	94,11
- A empreses privades i famílies	153.500	61.600	91.900	59,87
Inversions reals	165.137	32.653	132.484	80,23
Transferències de capital a corporacions locals	8.674.726	4.479.281	4.195.445	48,36
Aportacions de capital a l'Agència Catalana de Turisme	8.888	8.888	-	-
Total	89.236.025	49.104.375	40.131.650	44,97

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'execució pressupostària de l'exercici 2021.

El pressupost definitiu de les despeses de la Direcció General de Turisme finançades amb l'impost sobre les estades en establiments turístics preveia unes despeses de 89,24 M€. Les

obligacions reconegudes, 49,10 M€, suposen el 55,3% de les obligacions reconegudes de la Direcció General de Turisme i el 55,03% del pressupost definitiu. La baixa execució del pressupost es deu, principalment, als efectes de la pandèmia de la covid en el turisme de Catalunya, que va provocar un descens generalitzat dels ingressos provinents de l'impost sobre les estades en establiments turístics i, consegüentment, una disminució generalitzada de les despeses finançades amb l'impost i, fonamentalment, de les despeses del Fons per al foment del turisme.

Els ingressos derivats de l'impost sobre les estades en establiments turístics resten afectats a la dotació del Fons per al foment del turisme per atendre les finalitats que s'hi determinen, llevat dels ingressos derivats del recàrrec per a la ciutat de Barcelona, en vigor des de l'1 de juny del 2021.

Les principals despeses corresponen a transferències corrents, principalment a l'Agència Catalana de Turisme, 34,18 M€,⁴ i a Circuits de Catalunya, SL,⁵ 6,23 M€. Aquestes transferències corrents es realitzen de forma periòdica anualment. Pel que fa a l'Agència Catalana de Turisme, dins les obligacions reconegudes s'inclouen, de manera extraordinària, 12,18 M€, provinents d'una modificació pressupostària per fer front a convocatòries d'ajuts per al sector turístic amb motiu de la pandèmia de la covid.

En el pressupost s'inclou la partida del Fons per al foment del turisme, previst en 35,19 M€ i liquidat en 2,07 M€, que correspon al 50% de l'import de la recaptació de l'impost que, d'acord amb la normativa, s'ha de destinar als ajuntaments en funció de la recaptació que hi ha hagut en l'àmbit territorial de cadascun d'ells (vegeu l'apartat 1.3.4). Aquesta partida es va preveure per 35,19 M€ i es van liquidar només 2,07 M€, un 5,89% del pressupost definitiu. Aquesta desviació es deu, principalment, a 2 motius: en primer lloc, per la recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics de l'exercici 2020, que és la que s'havia de repartir i liquidar en el pressupost de l'exercici 2021, i que va patir una davallada molt significativa amb motiu de la pandèmia de la covid i, en segon lloc, per la davallada en l'import liquidat deguda al fet que en l'exercici 2021 només es va liquidar 1 de les 2 temporades en què es divideix la liquidació de l'impost, concretament la temporada d'hivern 2020-2021 (vegeu l'apartat 1.3.3).

Dins les despeses diverses, en el pressupost definitiu es preveia, principalment, una despesa de 3,00 M€ destinada a l'adopció de mesures per poder complir amb els protocols d'aïllament i quarantena d'hostes que, allunyats del seu domicili habitual, presentessin simp-

---

4. El darrer informe de fiscalització de l'Agència Catalana de Turisme efectuat per la Sindicatura de Comptes va ser el 8/2019, relatiu a l'exercici 2017.

5. El darrer informe de fiscalització de Circuits de Catalunya, SL efectuat per la Sindicatura de Comptes va ser el 4/2021, relatiu a l'exercici 2018.

tomatologia covid. Finalment, el nombre de turistes internacionals i els casos de covid van quedar per sota de les previsions, per la qual cosa les obligacions reconegudes van ascendir a 940.287 €.

Per últim, en el pressupost destaca també la despesa en el capítol 7: 4,48 M€ d'obligacions reconegudes, que corresponen a transferències de capital a corporacions locals relacionades, bàsicament, amb la concessió de subvencions als ens locals per a projectes d'inversió dins els plans de foment territorial del turisme.

2.2. FISCALITZACIÓ DE L'IMPOST SOBRE LES ESTADES EN ESTABLIMENTS TURÍSTICS

A continuació s'inclou la fiscalització realitzada sobre l'impost sobre les estades en establiments turístics.

2.2.1. Registre de Turisme de Catalunya

El Registre de Turisme de Catalunya és un òrgan administratiu adscrit a la direcció general competent en matèria de turisme, regulat en l'article 73 de la Llei 13/2002, del 21 de juny, de turisme de Catalunya, i en l'article 131 del títol III del Decret 75/2020. La finalitat del Registre és mantenir un cens públic dels allotjaments turístics legals existents a Catalunya i recollir dades de les empreses i activitats reglamentades, per al seu ús estadístic posterior.

D'acord amb l'article 38 de la Llei 5/2017, en les actuacions amb l'Agència Tributària de Catalunya relatives a l'impost sobre les estades en establiments turístics, els establiments i equipaments turístics han de ser identificats per mitjà del codi d'identificació assignat pel Registre de Turisme de Catalunya. No obstant això, l'article 15 del Decret 141/2017, del 19 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre les estades en establiments turístics, disposa que, en el cas que l'establiment o equipament no tingui assignat aquest codi, l'Agència Tributària de Catalunya li n'assigni un de provisional, només a l'efecte d'aquest impost.

El procediment de comunicació d'altres i baixes d'activitat dels establiments d'allotjament turístic en el Registre de Turisme de Catalunya es pot resumir de la manera següent:

- L'establiment turístic interessat inicia el procediment d'habilitació mitjançant una comunicació telemàtica davant l'òrgan municipal competent, i amb l'abonament previ de la taxa municipal, si s'escau, per iniciar la prestació de serveis.
- L'establiment turístic que hagi comunicat l'inici de la seva activitat i encara no disposi del codi d'identificació del Registre de Turisme de Catalunya, transitòriament i a l'efecte de

complir amb l'obligació d'exhibició del codi esmentat en tota mena de publicitat que l'anunciï, supleix l'exhibició esmentada per la d'un codi d'identificació provisional referent a l'inici d'activitats. En aquest cas, el codi provisional de l'establiment l'atorga la Finestra única empresarial.⁶

- Quan posteriorment l'ajuntament competent comunica a l'administració turística de la Generalitat les dades definitives relatives a l'establiment turístic se'n fa la inscripció en el Registre de Turisme de Catalunya.
- La comunicació de les dades definitives de l'establiment mitjançant la Finestra única empresarial porta associat l'atorgament automàtic del codi d'identificació que el mateix sistema telemàtic notifica al titular i a l'ajuntament, d'acord amb l'article 131 del Decret 75/2020. Quan un establiment s'ha de donar de baixa del Registre de Turisme de Catalunya, la Direcció General de Turisme dicta una resolució administrativa de baixa que es comunica a l'interessat i a l'ajuntament corresponent i dona de baixa l'establiment de la base de dades del registre.

De l'anàlisi dels tràmits del procediment d'inscripció dels establiments turístics en el Registre de Turisme de Catalunya cal remarcar el següent:

- Entre la Direcció General de Turisme i l'Agència Tributària de Catalunya no s'efectua una conciliació periòdica de les dades dels establiments inclosos en el Registre, cosa que dificulta el seguiment i control del fet que aquests establiments estiguin liquidant l'impost de forma correcta.
- La Direcció General de Turisme no rep informació dels codis d'identificació que l'Agència Tributària de Catalunya atorga provisionalment i, per tant, desconeix si els establiments estan liquidant l'impost amb codis provisionals i si aquests corresponen a establiments que ja tenien un codi definitiu en el Registre de Turisme de Catalunya.
- Per accedir a la informació de les dades del Registre de Turisme de Catalunya, l'Agència Tributària de Catalunya no accedeix a la base de dades de què disposa la Direcció General de Turisme, sinó que obté la informació directament del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya. Aquest fet augmenta el risc d'ineficiències operatives i de control intern.

---

6. La Finestra única empresarial és l'instrument de la Generalitat a través del qual es capturen i processen les dades aportades per les empreses i els professionals, i assegura la qualitat de les dades, la unitat de la dada a partir de la recollida única en origen a través de la tramitació unificada, la interoperabilitat amb tots els organismes responsables i la transparència envers els titulars de l'activitat econòmica amb relació a les dades disponibles.

2.2.2. Comitè bilateral

D'acord amb la normativa, el Comitè bilateral gestiona el Fons per al foment del turisme i té la funció d'aprovar les directrius d'actuació, decidir l'assignació dels recursos i controlar el percentatge de fons amb destinació local.

El Comitè bilateral es reuneix semestralment amb caràcter ordinari, i està format per les persones següents:

- El titular del departament competent en matèria de turisme, o en qui delegui, en qualitat de president o presidenta.
- En representació del departament competent en matèria d'economia, 3 persones.
- En representació del departament competent en matèria de turisme, 3 persones.
- Una persona funcionària del departament competent en matèria de turisme, amb veu però sense vot, en qualitat de secretari o secretària.

En la darrera reunió del Comitè bilateral de setembre del 2021 els membres que el formaven eren els següents:

Quadre 7. Composició del Comitè bilateral

Nom	Càrrec	Càrrec/ Representació
Oriol Sagrera i Saula	President	Secretari General del Departament d'Empresa i Treball
Albert Castellanos i Maduell	Vocal	Secretari d'Empresa i Competitivitat del Departament d'Empresa i Treball
Marta Domènech i Tomàs	Vocal	Directora General de Turisme del Departament d'Empresa i Treball
Marta Espasa i Queralt	Vocal	Secretària d'Hisenda del Departament d'Economia i Hisenda
Montserrat Bassols i Santamària	Vocal	Subdirectora General de Finançament i Sostenibilitat Financera del Departament d'Economia i Hisenda
Matilde Villarroya Martínez	Vocal	Secretaria d'Afers Econòmics i Fons Europeus del Departament d'Economia i Hisenda
Carme Rubió i Soto	Secretària, amb veu i sense vot	Subdirectora General de Desenvolupament Turístic Territorial del Departament d'Empresa i Treball

Font: Elaboració pròpia.

Nota: D'acord amb el que preveu la normativa, hi manca un dels representants del departament competent en matèria de turisme.

De l'anàlisi de l'activitat efectuada pel Comitè bilateral respecte dels fons a distribuir corresponents a l'exercici fiscalitzat, cal esmentar els aspectes següents, relatius tant a aspectes formals com de procediment i de legalitat:

- El Comitè bilateral s'ha de reunir semestralment i ha de decidir la destinació del Fons. A partir de les decisions preses en el Comitè es fa la transferència de crèdit als ajuntaments pels imports establerts en la reunió.

Els terminis establerts per la normativa per a les temporades d'hivern 2020-2021, estiu 2021 i hivern 2021-2022, i els terminis reals de repartiment del Fons, són els següents:

Quadre 8. Dates i terminis de repartiment del Fons

Temporada	Període temporal	Terminis segons normativa			Data real de repartiment del Fons
		Autoliquidació	Repartiment del Fons als ajuntaments	Repartiment del recàrrec de Barcelona	
Hivern 2020-2021	10.2020 a 03.2021	1 a 20 d'abril 2021	20.08.2021	20.06.2021	15.09.2021
Estiu 2021	04.2021 a 09.2021	1 al 20 d'octubre 2021	20.02.2022	20.12.2021	16.02.2022
Hivern 2021-2022	10.2021 a 03.2022	1 a 20 d'abril 2022	16.06.2022	20.06.2022	16.06.2022

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació recollida en la normativa aplicable i en les actes del Comitè bilateral.

Així, per a la temporada d'hivern 2020-2021, la data real de repartiment del Fons als ajuntaments va ser posterior a la data prevista en la normativa, mentre que per a la temporada d'estiu 2021 i d'hivern 2021-2022 el repartiment es va fer dins el termini previst.

Pel que fa al repartiment del Fons corresponent al recàrrec de Barcelona, el semestre d'hivern 2021-2022 va ser l'únic en què el repartiment es va fer dins el termini previst.

- En les actes de les reunions del Comitè no consta el vistiplau del president, que estableix l'article 20.3 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
- D'acord amb el Decret 75/2020, el Comitè bilateral té la funció d'aprovar les directrius d'actuació, decidir l'assignació dels recursos del Fons i controlar el percentatge de fons amb destinació local.

A la pràctica, el Comitè bilateral aprova la destinació del global del Fons i detalla la part del Fons a destinar als ajuntaments en funció de la recaptació en el seu àmbit territorial, diferenciant els imports per ajuntament o consell comarcal, segons el cas. Cal esmentar, però, que per al 50% restant del Fons, a més de l'aprovació de l'import global, el Comitè bilateral no detalla ni especifica les actuacions o finalitats concretes a les quals s'ha de destinar aquest import.

- Dins els imports recaptats corresponents a la temporada d'estiu 2021, hi ha 95.995 € corresponents a liquidacions que l'Agència Tributària de Catalunya no va assignar a cap municipi per manca de dades i que va classificar com a incidències (vegeu el quadre 10).

En conseqüència, el Comitè bilateral, en la reunió per al repartiment de la recaptació d'aquella temporada, no va distribuir aquest import.

En la reunió posterior, del 16 de juny de 2022, aquestes incidències continuaven sense resoldre's, atès que la informació provinent de l'Agència Tributària de Catalunya no especificava la procedència dels ingressos ni, per tant, la seva destinació. Donada la manca d'informació i la impossibilitat d'assignar l'import als ajuntaments corresponents, el Comitè bilateral va acordar incorporar l'import a la quantia a rebre per part de la Generalitat de Catalunya.

2.2.3. Fiscalització del Fons per al foment del turisme

El Fons per al foment del turisme es configura com un mecanisme destinat a finançar polítiques turístiques per al millorament de la competitivitat de Catalunya com a destinació turística i garantir-ne la sostenibilitat.

El Fons es dota amb els ingressos obtinguts de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Aquesta dotació resta afectada a les despeses directament relacionades amb els objectius següents:

- a) La promoció turística de Catalunya.
- b) L'impuls del turisme sostenible, responsable i de qualitat, i la protecció, la preservació, la recuperació del millorament dels recursos turístics.
- c) El foment, la creació i el millorament dels productes turístics.
- d) El millorament dels serveis de control i inspecció sobre els establiments i equipaments turístics.
- e) El desenvolupament d'infraestructures i serveis relacionats amb el turisme.

Els departaments competents en matèria d'economia i de turisme són els encarregats de gestionar el Fons, i han de garantir la informació prèvia del sector afectat. En aquest sentit, el Decret 75/2020 preveu la creació de la Comissió del Fons per al foment del turisme. Aquesta Comissió ha de garantir la informació prèvia del sector afectat, ha de proposar les directrius d'actuació d'acord amb la planificació turística de la Generalitat de Catalunya i l'aplicació dels recursos del Fons.

2.2.3.1. *Repartiment del Fons*

D'acord amb el Decret 75/2020, aquest Fons el gestiona un Comitè bilateral que té la funció d'aprovar les directrius d'actuació proposades per la Comissió del Fons per al foment del turisme, decidir l'assignació dels seus recursos i controlar el percentatge de fons amb destinació local. Aquest Comitè ha d'estar format per representants dels departaments compe-

tents en matèria de turisme i d'economia. El Comitè bilateral ha de repartir el Fons per al foment del turisme per aconseguir les finalitats descrites i predetermina que una part d'aquest Fons s'ha de destinar a les administracions locals d'acord amb els percentatges abans esmentats.

D'acord amb la normativa, el repartiment del Fons és el següent:

- A les administracions locals: el 50% de la recaptació obtinguda de l'impost en l'àmbit territorial de cada ajuntament. Aquest import s'ha d'ordenar de forma directa mitjançant transferència de crèdit 4 mesos després de finalitzar el termini de presentació i ingrés de l'autoliquidació.
- A la ciutat de Barcelona: li correspon, a més, el 50% de l'import que resulta d'aplicar l'increment de tarifa dels establiments de la ciutat amb relació a l'aplicada a la resta d'establiments del territori de Catalunya. Aquesta destinació s'ordena de forma directa mitjançant transferència de crèdit 2 mesos després de finalitzar el termini de presentació i ingrés de l'autoliquidació.
- Al Conselh Generau d'Aran: un 20% de la recaptació obtinguda en el seu territori, addicional al repartiment corresponent a les administracions locals, amb càrrec al tram del Fons de gestió pròpia de la Generalitat, integrat pel 50% de la recaptació de l'impost en els municipis de la Vall d'Aran que pertoca a la Generalitat. Aquest Fons de gestió pròpia de la Generalitat només s'esmenta en la Llei 5/2017 en aquest cas concret, però no s'hi defineix ni concreta què ha d'incloure. La normativa reglamentària o de desenvolupament posterior tampoc no ha concretat aquest concepte.

Per tant, la Vall d'Aran participa del Fons per al foment del turisme mitjançant una doble via. D'una banda, als municipis de la Vall d'Aran els correspon el 50% de la recaptació dels establiments turístics de cada municipi, igual que a la resta de municipis de Catalunya i, de l'altra, al Conselh Generau d'Aran li correspon el 20% de la recaptació obtinguda a la Vall d'Aran amb càrrec al Fons de gestió pròpia de la Generalitat.

S'ha de tenir en compte que, quan la recaptació total dels establiments turístics d'un municipi no superi els 6.000 €, l'assignació del 50% del Fons es farà efectiva al consell comarcal corresponent, en substitució de l'ajuntament.

Val a dir que l'article 49 de la Llei 5/2017 exclou d'aquest repartiment la tarifa especial. Igualment, el recàrrec per a la ciutat de Barcelona establert en l'article 34 bis de la Llei 5/2017 tampoc s'integra en el Fons per al foment del turisme i, per tant, aquests ingressos no estan afectats a les finalitats esmentades. La normativa hauria d'especificar la destinació d'aquests fons, principalment els relatius a la tarifa especial que es recapta als establiments on es realitzen activitats de joc i apostes.

Tal com s'ha comentat, a la pràctica, el Comitè bilateral aprova la destinació del global del Fons i detalla la part del Fons a destinar als ajuntaments, però no detalla l'altra part del Fons, ni especifica les actuacions o finalitats concretes a les quals s'ha de destinar aquest import (vegeu l'apartat 2.2.2).

2.2.3.2. Justificació dels ens locals en relació amb els fons rebuts

Quant a la justificació de l'aplicació del Fons per al foment del turisme, els ens locals han de certificar davant el Comitè bilateral la destinació efectiva dels crèdits corresponents a l'import liquidat de les 2 temporades semestrals –d'hivern i d'estiu– mitjançant certificats estesos per un funcionari o funcionària amb habilitació suficient i han d'incloure el conjunt d'actuacions, totals o parcials, que hagi realitzat l'ens local durant el període que va des del mes d'abril que inicia la temporada d'estiu fins al termini de presentació del certificat, d'acord amb el que preveu l'article 431-6 del Decret 75/2020. Aquest certificat ha d'anar acompanyat del corresponent informe sobre el conjunt d'actuacions que han portat a terme per al control de l'activitat dels allotjaments turístics situats al seu àmbit territorial que preveu l'article 431-8 de l'esmentat decret.

El termini de presentació dels certificats finalitza el darrer dia del mes de gener de l'any següent al venciment de la temporada d'hivern.

Els ens locals que participen en el Fons per al foment del turisme han de destinar i justificar la part dels fons rebuts en el seu àmbit territorial d'acord amb les directrius d'actuació i amb els criteris i procediments següents:

- a) Els ens locals al territori dels quals s'hagi assolit o superat el lílindar dels 300.000,00 € de recaptació en concepte de l'impost, sumant els 2 períodes semestrals de liquidació que corresponen a les temporades d'hivern i d'estiu, han de destinar un mínim del 60% de l'import dels fons assignats a projectes i actuacions concretes de promoció turística.
- b) Els ens locals al territori dels quals no s'hagi assolit el lílindar dels 300.000,00 € de recaptació en concepte de l'impost, sumant els 2 períodes semestrals de liquidació que corresponen a les temporades d'hivern i estiu, han de destinar un mínim del 75% de l'import dels fons assignats a projectes i actuacions concretes de promoció turística.

En ambdós supòsits, el percentatge que resti després d'aplicar la recaptació als projectes i actuacions concretes de promoció turística es pot destinar a la resta d'objectius que determina la Llei 5/2017.

En cas que no s'acrediti la destinació efectiva dels crèdits a les directrius d'actuació, el Comitè ha de declarar-ne l'incompliment, amb l'audiència prèvia de l'ens local interessat.

El Comitè ha de determinar directament la destinació dels fons a accions vinculades a les directrius d'actuació dins l'àmbit territorial de referència del municipi interessat.

En cas que l'incompliment sigui imputable a un consell comarcal o al Conselh Generau d'Aran, el Comitè ha de determinar directament la destinació dels fons a les accions de promoció turística del departament competent en matèria de turisme.

2.2.3.3. Recaptació del Fons

El Comitè bilateral distribueix els imports procedents de la recaptació de l'impost i que conformen el Fons per al foment del turisme. A continuació es presenta un resum dels imports recaptats per les temporades d'hivern 2020-2021, estiu 2021 i hivern 2021-2022.

Quadre 9. Recaptació de la temporada d'hivern 2020-2021 (quart trimestre del 2020 i primer trimestre del 2021)

Concepte	Recaptació		Liquidacions		Mitjana dels ingressos per liquidació
	Import	Percentatge	Nombre	Percentatge	
Estades	2.390.947	57,30	3.598	26,23	665
Creuers	64.058	1,60	25	0,18	2.562
Total Barcelona ciutat	2.455.005	58,90	3.623	26,41	678
Estades	1.708.017	41,00	10.088	73,59	169
Creuers	2.261	0,10	2	0,00	1.131
Total resta de Catalunya	1.710.278	41,10	10.090	73,59	169
Total	4.165.283	100,00	13.713	100,00	304

Imports en euros.

Font: Agència Tributària de Catalunya.

Quadre 10. Recaptació de la temporada d'estiu 2021 (segon i tercer trimestres del 2021)

Concepte	Recaptació		Liquidacions		Mitjana dels ingressos per liquidació
	Import	Percentatge	Nombre	Percentatge	
Estades	6.663.673	34,55	7.068	23,10	943
Creuers	74.451	0,40	17	0,10	4.379
Total Barcelona ciutat	6.738.124	34,95	7.085	23,20	951
Estades	12.452.225	65,04	23.393	76,79	532
Creuers	1.080	0,01	1	0,01	1.080
Total resta de Catalunya	12.453.305	65,05	23.394	76,80	532
Incidències*	95.995		141		
Total	19.287.424	100,00	30.620	100,00	630

Imports en euros.

Font: Agència Tributària de Catalunya.

* Les incidències responen a casos d'imports recaptats en relació amb els quals l'Agència Tributària de Catalunya no va disposar de prou informació per incloure'ls en algun dels conceptes referents a Barcelona ciutat o a la resta de Catalunya ni a estades o creuers.

Quadre 11. Recaptació de la temporada d'hivern 2021-2022 (quart trimestre del 2021 i primer trimestre de 2022)

Concepte	Recaptació		Liquidacions		Mitjana dels ingressos per liquidació
	Import	Percentatge	Nombre	Percentatge	
Estades	13.300.108	64,80	6.686	28,00	1.989
Creuers	397.081	1,93	85	030	4.671
Total Barcelona ciutat	13.697.189	66,73	6.771	28,30	2.023
Estades	6.830.555	33,27	17.121	71,70	399
Creuers	-	-	-	-	-
Total resta de Catalunya	6.830.555	33,27	17.121	71,70	399
Total	20.527.744	100,00	23.892	100,00	859

Imports en euros.

Font: Agència Tributària de Catalunya.

Els imports del Fons que consten en les actes del Comitè bilateral coincideixen amb els imports recaptats per l'Agència Tributària de Catalunya.

2.2.3.4. Mostra fiscalitzada

Per a la fiscalització del Fons per al foment del turisme s'han tingut en compte els llistats de distribució dels fons als municipis, que consten en les diferents actes del Comitè bilateral, en concret, per les temporades que van des de la temporada d'estiu 2019 fins a la temporada d'hivern 2021-2022. A partir d'aquests llistats, s'ha agafat una mostra dels imports a justificar més significatius de cada temporada més 5 a l'atzar, a criteri de l'auditor.

La mostra seleccionada i els percentatges de cobertura es mostren a continuació:

Quadre 12. Mostra seleccionada i percentatges de cobertura

Temporada	Expedients		
	Nombre	Import a justificar	Percentatge de cobertura sobre l'import total a justificar
Estiu 2019	8	13.122.486	61,46
Hivern 2019-2020 i estiu 2020*	8	5.507.320	56,57
Hivern 2020-2021	7	1.311.883	63,25
Estiu 2021	11	5.462.989	56,72
Hivern 2021-2022	7	7.168.220	68,66
Total	41	32.572.898	61,19

Imports en euros, IVA inclòs.

Font: Elaboració pròpia.

* S'inclouen 2 temporades conjuntament atès que la recaptació d'hivern 2019-2020 es va ajornar en virtut de l'article 4 del Decret llei 6/2020 i de l'article 3 del Decret llei 33/2020.

En concret, els expedients seleccionats han estat els següents:

Quadre 13. Mostra d'expedients fiscalitzats

Municipi	Comarca	Data límit de justificació	Data real de justificació	Import a justificar	Import justificat
Temporada d'estiu 2019					
Barcelona	Barcelonès	31.01.2021	09.04.2021	13.122.486	13.768.991
Salou	Tarragonès	31.01.2021	19.04.2021	10.028.823	10.028.823
Lloret de Mar	Selva	31.01.2021	26.04.2021	1.579.209	2.116.700
Badalona	Barcelonès	31.01.2021	09.03.2021	1.400.685	1.499.939
Cerdanyola del Vallès	Vallès Occidental	31.01.2021	08.06.2021	36.357	38.200
Consell Comarcal del Baix Empordà	Baix Empordà	31.01.2021	29.04.2021	29.861	30.723
Creixell	Tarragonès	31.01.2021	19.03.2021	19.775	19.853
Riudellots de la Selva	Selva	31.01.2021	26.03.2021	15.917	22.138
				11.859	12.615
Temporada d'hivern 2019-2020 i temporada d'estiu 2020 (a)					
Barcelona	Barcelonès	31.01.2022	25.04.2022	5.507.320	6.580.675
Salou	Tarragonès	31.01.2022	30.03.2022	4.664.313	4.664.313
Lloret de Mar	Selva	31.01.2022	14.04.2022	384.213	1.699.933
Calonge i Sant Antoni	Baix Empordà	31.01.2022	29.04.2022	316.671	319.737
Consell Comarcal de la Cerdanya	Cerdanya	31.01.2022	13.04.2022	65.823	68.308
Roda de Berà	Tarragonès	31.01.2022	27.05.2022	33.168	33.336
Mataró	Maresme	31.01.2022	26.04.2022	21.041	46.898
Camprodon	Ripollès	31.01.2022	28.03.2022	13.493	13.745
				8.598	4.405
Temporada d'hivern 2020-2021 (b)					
Barcelona	Barcelonès	31.01.2022	26.04.2023	1.311.883	1.519.946
Salou	Tarragonès	31.01.2022	27.04.2023	1.227.502	1.227.502
Granollers	Vallès Oriental	31.01.2022	30.03.2023	48.972	226.246
Mataró	Maresme	31.01.2022	25.04.2023	11.477	41.931
Santa Susanna	Maresme	31.01.2022	26.04.2023	7.948	8.192
Cadaqués	Alt Empordà	31.01.2022	02.03.2023	6.090	6.100
Consell Comarcal del Ripollès	Ripollès	31.01.2022	13.06.2023	5.133	5.214
				4.761	4.761
Temporada d'estiu 2021					
Barcelona	Barcelonès	31.01.2023	26.04.2023	5.462.989	5.826.529
Salou	Tarragonès	31.01.2023	27.04.2023	3.369.062	3.369.602
Lloret de Mar	Selva	31.01.2023	19.04.2023	659.644	902.800
Cambrils	Baix Camp	31.01.2023	09.03.2023	465.600	465.601
Vila-seca	Tarragonès	31.01.2023	28.03.2023	305.127	317.752
Roses	Alt Empordà	31.01.2023	21.04.2023	249.291	249.295
L'Ametlla de Mar	Baix Ebre	31.01.2023	28.05.2023	218.820	220.043
Pineda de Mar	Maresme	31.01.2023	24.05.2023	73.976	78.354
Naut Aran	Vall d'Aran	31.01.2023	02.03.2023	54.006	152.466
Consell Comarcal del Maresme	Maresme	31.01.2023	16.05.2023	33.226	35.980
Rialp	Pallars Sobirà	31.01.2023	11.05.2023	28.990	29.389
				5.247	5.247
Temporada d'hivern 2021-2022					
Barcelona	Barcelonès	31.01.2023	-	7.168.220	-
Salou	Tarragonès	31.01.2023	-	6.848.594	-
Consell Comarcal de la Garrotxa	Garrotxa	31.01.2023	-	220.790	-
Calonge i Sant Antoni	Baix Empordà	31.01.2023	-	41.629	-
Queralbs	Ripollès	31.01.2023	-	33.356	-
Sant Pere de Ribes	Garraf	31.01.2023	-	16.812	-
Peramola	Alt Urgell	31.01.2023	-	5.278	-
				1.761	-
Total				32.572.898	34.864.361

Imports en euros.

Font: Direcció General de Turisme.

Notes:

- (a) La justificació comprèn 2 períodes, atès que la recaptació d'hivern 2019-2020 es va ajornar en virtut de l'article 4 del Decret llei 6/2020 i de l'article 3 del Decret llei 33/2020.
- (b) La temporada d'hivern 2020-2021 és la que s'inclou en la liquidació del pressupost del 2021 com a obligacions reconegudes per 2,07 M€ (vegeu el quadre 6).

2.2.3.5. Resultats de la fiscalització

A continuació es presenten les observacions detectades en el treball de fiscalització del Fons per al foment del turisme.

Termini de justificació

D'acord amb l'article 431.6 del Decret 75/2020, el termini de presentació del certificat justificatiu, que comprèn conjuntament les temporades d'estiu i d'hivern, finalitza el darrer dia del mes de gener de l'any següent al venciment de la temporada d'hivern, d'acord amb el detall següent:

Quadre 14. Terminis de justificació de les despeses

Any	Temporada	Període	Data límit de justificació de les despeses
2019	Estiu	04.2019 - 09.2019	31.01.2021
	Hivern	10.2019 - 03.2020	31.01.2021
2020	Estiu	04.2020 - 09.2020	31.01.2022
	Hivern	10.2020 - 03.2021	31.01.2022
2021	Estiu	04.2021 - 09.2021	31.01.2023
	Hivern	10.2021 - 03.2022	31.01.2023

Font: Elaboració pròpia.

Cap dels ens locals analitzats ha presentat la justificació en el termini previst. En tots els casos hi ha un retard d'entre 1 i 16 mesos. Cal esmentar que els expedients corresponents a la temporada d'hivern 2021-2022, que s'havien de justificar abans del 31 de gener del 2023, no han estat justificats a la data de finalització del treball de camp, maig del 2023.

La principal raó perquè els ens locals facin la justificació fora del termini previst en la normativa és que la Direcció General de Turisme permet presentar la justificació fins al 30 d'abril i no fins al 31 de gener de l'any corresponent. Cal esmentar també que la temporada d'hivern 2020-2021, que s'havia de justificar en 2022, es va acceptar que es justificqués fins al 30 d'abril del 2023.

Cal fer esment que per 7 dels expedients analitzats la justificació es va presentar també fora del termini del 30 d'abril que permet la Direcció General. Per aquests expedients, la Direcció General de Turisme ha requerit que presentin la justificació, però no hi ha cap sanció per incompliment de termini.

Documentació justificativa

Els ens locals que participen en el Fons han de destinar i justificar la part del crèdit resultant

de l'exacció de l'impost en el seu àmbit territorial d'acord amb les directrius d'actuació i amb els criteris i procediments següents establerts en l'article 431.6.1 del Decret 75/2020.

D'acord amb aquest Decret, l'acreditació dels requisits s'ha de fer amb un certificat d'un funcionari amb habilitació suficient que inclogui la destinació efectiva dels crèdits del Fons per al foment del turisme corresponents a l'import liquidat de les 2 temporades d'hivern i d'estiu davant el Comitè bilateral (vegeu l'apartat 2.2.3.2).

En el cas que no s'acrediti la destinació efectiva dels crèdits a les directrius d'actuació, el Comitè bilateral ha de declarar-ne l'incompliment, amb audiència prèvia de l'ens local afectat. En el cas dels municipis, el Comitè ha de determinar directament la destinació dels fons a accions vinculades a les directrius d'actuació dins l'àmbit territorial de referència del municipi i, en cas que l'incompliment sigui imputable a un consell comarcal o al Conselh Generau d'Aran, el Comitè ha de determinar directament la destinació dels fons a les accions de promoció turística del departament competent en matèria de turisme.

Atès que no hi ha definides unes directrius d'actuació, a la pràctica, el Comitè bilateral dona per bones totes les activitats que podrien encabir-se dins l'activitat turística o bé dins un dels 5 objectius previstos en la normativa, però no es poden seguir unes directrius clares per acceptar-les o rebutjar-les. En diverses ocasions, aquestes activitats no estan definides ni detallades de manera clara, no se sap a quin col·lectiu van destinades, ni què pretenen millorar.

La normativa no és clara en els casos en què no s'acredita la destinació efectiva dels crèdits, atès que insta el Comitè a determinar directament la destinació dels fons a accions vinculades a les directrius d'actuació dins l'àmbit territorial de referència del municipi interessat, sense tenir en compte que aquests fons ja s'han repartit al municipi, per la qual cosa s'hauria de preveure un procediment específic de regularització dels imports repartits i de reintegrament de les quanties no justificades.⁷

La Comissió del Fons per al foment del turisme

L'article 431-3 del Decret 75/2020 estableix la constitució d'una comissió del Fons per al foment del turisme, per garantir la informació prèvia del sector afectat, per proposar les directrius d'actuació d'acord amb la planificació turística de la Generalitat de Catalunya i l'aplicació dels recursos del Fons. Aquesta Comissió s'adscriu al departament competent en matèria de turisme, s'ha de reunir un cop l'any amb caràcter ordinari i la formen 21 persones segons la distribució prevista en el Decret 75/2020.

En l'exercici fiscalitzat, aquesta Comissió no s'havia constituït ni, en conseqüència, reunit.

---

7. Text modificat arran de les al·legacions rebudes.

Directrius d'actuació

L'article 49 de la Llei 5/2017 preveu que els recursos provinents del Fons per al foment del turisme s'han de destinar a una sèrie de projectes i actuacions que persegueixin algun dels 5 objectius que recull. Val a dir que els objectius hi estan definits de forma genèrica i manca una concreció en actuacions i subobjectius més concrets, relacionats també amb les polítiques que es volen desenvolupar. En aquest sentit, l'article 431-4 del Decret 75/2020 defineix les directrius d'actuació del Fons per al foment del turisme, que ha d'establir la Comissió del Fons per al foment del turisme, de manera que:

- Les directrius han d'establir els eixos i les prioritats en relació amb la destinació dels crèdits del Fons, d'acord amb la planificació turística de la Generalitat de Catalunya.
- Les directrius d'actuació s'han de subjectar a les finalitats previstes en l'article 49.1 de la Llei 5/2017 (vegeu l'apartat 1.3.4).

En l'exercici 2014, la Direcció General de Turisme disposava d'unes directrius establertes pel Comitè bilateral, però només per al tram del Fons destinat als ens locals. En aquestes directrius s'establien un seguit d'actuacions per a les quals es definien les accions que hi quedaven emmarcades i aquelles que no hi tenien cabuda. Aquestes actuacions eren les següents:

- Suport als segells d'especialitat de la destinació
- Millora de l'experiència turística del visitant en els equipaments d'informació i atenció turística
- Pla de formació en idiomes, en atenció al client i en prestació dels serveis
- Millora de l'experiència turística estimulants la creació i consolidació de nous productes turístics
- Aplicació de les tecnologies de la informació i les comunicacions a la millora de l'experiència turística
- Millora de la senyalització turística de la destinació
- Priorització de captació de turisme interior
- Pla de captació i retenció de mercats de proximitat (Espanya i França)
- Pla de captació i retenció de mercats internacionals

Val a dir que, com a conseqüència de la manca de constitució de la Comissió del Fons, en l'exercici fiscalitzat tampoc no s'han establert les directrius d'actuació del Fons per al foment del turisme.

En no tenir un marc directiu a què acollir-se, la Direcció General de Turisme tampoc no efectua una revisió detallada i profunda de les accions que desenvolupen i justifiquen els ens locals en cada anualitat.

Pel que fa a la part del Fons que s'ha de destinar a la Generalitat, tampoc no es disposa de directrius d'actuació, per la qual cosa la distribució d'aquest Fons en el pressupost de la Generalitat tampoc no respon a cap marc directiu que estigui en consonància amb les polítiques turístiques. La manca de directrius fa que no es dugui a terme un seguiment de les actuacions previstes respecte a les actuacions realitzades, per analitzar les possibles desviacions.

La Direcció General de Turisme ha d'impulsar la definició d'aquestes directrius, no només per a la part del Fons destinada als ens locals sinó també per a la part del Fons destinada a la Generalitat. Mitjançant una major concreció dels objectius previstos en l'article 49 de la Llei 5/2017, aquestes directrius han de permetre assolir els objectius prèviament establerts d'acord amb la planificació turística de la Generalitat.

Acreditació de les justificacions per part dels ens locals

D'acord amb la normativa, l'acreditació del compliment dels requisits per part dels ens locals es fa mitjançant un certificat d'un funcionari amb habilitació suficient. Aquest certificat ha d'anar acompanyat del corresponent informe sobre el conjunt d'actuacions que han portat a terme per al control de l'activitat dels allotjaments turístics situats al seu àmbit territorial que preveu l'article 431-8 de l'esmentat decret. D'acord amb això, la comprovació que fa la Direcció General de Turisme es limita a verificar l'existència d'aquest certificat. No se sol·licita la documentació justificativa de la despesa certificada, ni el justificant de pagament de l'actuació concreta, ni l'esmentat informe sobre el conjunt d'actuacions de control.

En l'anàlisi realitzada, s'ha vist que en diversos casos no es detallen prou les actuacions realitzades, sinó que només es quantifiquen de manera global emmarcant-les dins algun dels 5 objectius genèrics legalment establerts, fet que no permet valorar les actuacions ni el seu encaix dins els objectius. En concret, de l'anàlisi realitzada de la mostra, aquests casos són els següents:

Quadre 15. Acreditacions sense el detall suficient

Temporada	Nombre de municipis	Municipis
Estiu 2019	6	Barcelona, Lloret de Mar, Badalona, Cerdanyola del Vallès, Consell Comarcal del Baix Empordà, Riudellots de la Selva
Hivern 2019-2020	5	Barcelona, Salou, Roda de Berà, Mataró, Camprodon
Estiu 2020	6	Barcelona, Salou, Lloret de Mar, Roda de Berà, Mataró, Camprodon
Hivern 2020-2021	5	Barcelona, Mataró, Santa Susanna, Cadaqués, Consell Comarcal del Ripollès
Estiu 2021	5	Barcelona, Lloret de Mar, Vila-seca, Consell Comarcal del Maresme, Rialp

Font: Elaboració pròpia.

Tot i que els municipis esmentats en el quadre anterior no detallen prou les actuacions, pel que fa a la resta, en cap dels certificats analitzats tampoc no hi ha un detall suficient i adequat per poder analitzar si les actuacions responen als objectius legalment establerts. Com que no està suportat amb la documentació fefaent, no es pot analitzar si l'actuació assoleix l'objectiu preestablert. Com a exemples de descripcions d'actuacions incloses en els certificats es poden esmentar les següents:

Quadre 16. Exemples de descripcions d'actuacions

Descripció	Import
Cos blanc	214.726,20
Nits daurades	157.084,76
Espectacle aeri i de dansa	8.500,00
Gestió de xarxes socials i entorn web	6.805,83
Millora de la senyalització	5.809,02
Anunci mercat rus	4.926,66
Col·laboració Ficcat 2019	3.000,00
Campanya publicitat productes	1.001,88

Imports en euros.

Font: Documentació tramesa per diferents municipis.

Com es pot observar, la definició inclosa en els certificats és molt poc clara; no detalla què es fa en l'actuació, a qui va destinada, si es tracta de promocions turístiques, ni quan es realitza l'actuació. Es considera que la justificació d'aquestes actuacions hauria de recollir una descripció més acurada, no només de les activitats que inclou sinó també del període en què s'ha realitzat l'actuació, del cost (suportat amb documentació justificativa), entre d'altres. A més, a banda del grau de detall que reculli, cal remarcar que fonamentar el procediment de justificació en el certificat esmentat, sense adjuntar documentació explicativa (memòries, contractes, factures, etc.) no permet a la Direcció General de Turisme cap mena de comprovació o validació sustentada de les actuacions certificades.

Assoliment dels percentatges d'actuacions en promoció turística

Els ens locals han de justificar que el 60-75% de la recaptació per al conjunt de les dues temporades semestrals es destina a actuacions de promoció turística.

En la mostra fiscalitzada s'ha verificat que, per a les temporades d'hivern 2019-2020 i estiu 2020, els municipis de Barcelona, Lloret de Mar, Calonge, Roda de Berà i Camprodon, i el Consell Comarcal de la Cerdanya, no han justificat el percentatge que marca la normativa per invertir el Fons en actuacions concretes de promoció turística.

El Comitè bilateral ha començat a efectuar aquesta verificació a partir de la darrera justificació del Fons, que correspon a les temporades d'hivern 2020-2021 i estiu 2021. En la mos-

tra fiscalitzada s'ha verificat que Cadaqués, Lloret de Mar, Rialp i el Consell Comarcal del Maresme no van justificar el percentatge que marca la normativa.

Manca de justificació o justificacions insuficients

La justificació de l'Ajuntament de Camprodon relativa al període de les temporades d'hivern 2019 a la d'estiu 2020 és insuficient, atès que només ascendeix a 4.405 €, en comptes dels 8.598€ rebuts. Aquesta manca de justificació es va compensar amb l'excés de justificació de l'Ajuntament relativa a la temporada anterior, la d'estiu 2019, atès que va justificar 12.855€ de més. No obstant això, no hi havia cap acord del Comitè bilateral que donés cobertura a aquesta compensació.

Per analitzar de forma completa la manca de justificació, s'ha fet una anàlisi acurada dels llistats de justificació per temporades. D'aquesta anàlisi es desprèn que el nombre d'ens locals que no han justificat la destinació dels fons o que han justificat per sota de l'import rebut són els següents:

Quadre 17. Ens locals sense justificació o amb justificació incompleta de la destinació dels fons

Temporada	Total d'ens locals que havien de justificar la destinació dels fons	Ens locals que no van justificar la destinació dels fons		Ens locals que van justificar la destinació dels fons per sota de l'import rebut	
		Nombre	Percentatge	Nombre	Percentatge
Estiu 2019	251	11	4,38	5	2,00
Hivern 2019-2020 / estiu 2020	245	7	2,86	1	0,41
Hivern 2020-2021 / estiu 2021	197	13	6,60	8	4,06

Font: Elaboració pròpia a partir dels llistats de justificacions per temporades.

L'incompliment només ha suposat que el repartiment de la recaptació del proper exercici s'hagi de fer al consell comarcal corresponent, en comptes de fer-se a l'ens local.

Incompliments en la justificació

Respecte als incompliments referents al tràmit de justificació, la regulació del Decret 75/2020 és insuficient, atès que només especifica que el Comitè, si s'escau, ha de determinar la destinació del Fons per al foment del turisme, però no especifica com revertir els fons que no es justifiquen. De fet, quan un municipi no justifica les transferències del Fons, aquestes es queden sense justificar i l'única mesura que la Direcció General de Turisme pren és que les transferències del Fons que li correspondrien en un període posterior s'assignen directament al consell comarcal en el qual el municipi està integrat. A més, el Decret 75/2020 tampoc no estableix quin és el procediment a seguir quan qui no justifica els fons assignats és un consell comarcal.

Manca d'informació de la recaptació

La Direcció General de Turisme no rep informació de la recaptació obtinguda per cada establiment turístic, ni per cada tipologia d'establiments turístics, sinó només de la quantitat global recaptada en cada municipi. Això impedeix un control efectiu de les quantitats recaptades i impossibilita, també, analitzar l'evolució i les possibles desviacions interanuals. Tot i que la normativa disposa que és l'Agència qui ha d'exercir la potestat sancionadora, sí que estableix que la Direcció General de Turisme ha de fer una anàlisi de l'evolució de l'impost, tasca que és impossible sense la informació corresponent.

Així, l'article 47 de la Llei 5/2017 estableix que les dades obtingudes de la gestió de l'impost sobre les estades en establiments turístics només poden ser cedides per l'Agència Tributària de Catalunya a l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de turisme, amb un procés previ de dissociació i anonimització. Emparant-se en aquest article, l'Agència no envia cap dada individualitzada, quan es podria substituir el nom de l'establiment per un número, una lletra o un codi alfanumèric. També es podria enviar la informació per tipologia d'establiment i no s'està fent.

Aquesta limitació en la transmissió de la informació dificulta també que la Direcció General de Turisme dugui a terme les activitats informatives, estadístiques, de certificació i de suport als òrgans amb competències relacionades amb l'estudi i la recerca en matèria turística, tal com estableix la normativa.

3. CONCLUSIONS

Al llarg de la fiscalització s'ha constatat que, tal com està definit l'impost i, especialment, el Fons per al foment del turisme, es fa difícil assolir uns objectius que sorgeixin d'una planificació turística prèvia. El fet que l'import recaptat es dilueixi entre els municipis fa que es perdi el control de la destinació d'aquests fons. Si bé la justificació que es requereix als ens locals implica un cert control quant a la consecució dels 5 objectius genèrics establerts en la normativa, també és cert que a la pràctica les activitats justificades no responen a uns objectius concrets i predeterminats per part de la Generalitat de Catalunya. Cal plantejar-se, després d'uns anys de la creació de l'impost, si amb els procediments actuals s'estan assolint els objectius concrets per als quals es va crear.

Un altre aspecte a remarcar és que, tal com està regulat l'impost, una part del procés (la gestió, la recaptació i la inspecció) l'efectua l'Agència Tributària de Catalunya i, una altra (concretament, la gestió del Fons per al foment del turisme), el Departament d'Empresa i Treball. Aquesta distribució de tasques dificulta al departament competent el control i segui-

ment dels imports recaptats i de la consecució dels objectius per als quals es va crear l'impost, i això es veu agreujat pel fet que les dades obtingudes per l'Agència respecte de la gestió de l'impost no es traspassen al Departament ni tan sols amb un procés previ de dissociació i anonimització, tal com determina la normativa.

3.1. OBSERVACIONS

A continuació s'inclouen les observacions més significatives que s'han posat de manifest durant el treball de fiscalització realitzat sobre l'impost sobre les estades en establiments turístics, corresponent a l'exercici 2021, pel que fa a determinats aspectes que, si escau, caldria esmenar.

1. S'observa una manca de coordinació entre la Direcció General i l'Agència atès que, per accedir a la informació, l'Agència no accedeix a la base de dades del Registre de Turisme de Catalunya de què disposa la Direcció General, sinó que obté la informació directament del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya. Aquest fet augmenta el risc d'ineficiències operatives i de control intern (vegeu l'apartat 2.2.1).
2. El Comitè bilateral, que ha de decidir l'assignació dels recursos del Fons per al foment del turisme, a la pràctica, aprova la destinació del global del Fons però només detalla el 50% corresponent a la part del Fons a destinar als ajuntaments en funció de la recaptació en el seu àmbit territorial, diferenciant els imports per cada ens local. Per al 50% restant del Fons, a més de l'aprovació global, el Comitè no detalla ni especifica les actuacions o finalitats concretes a les quals s'ha de destinar aquest import.

Cal esmentar també que les actes del Comitè bilateral no recullen el vistiplau del president, que estableix l'article 20.3 de la Llei 26/2010, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (vegeu l'apartat 2.2.2).

3. La data real de repartiment del Fons per al foment del turisme per a la temporada d'hivern 2020-2021 és posterior a la data prevista en la normativa. D'altra banda, el repartiment del Fons corresponent al recàrrec de Barcelona per a les temporades d'estiu 2021 i d'hivern 2021-2022 es fa amb posterioritat al termini de 2 mesos previstos en la normativa (vegeu l'apartat 2.2.2).
4. L'article 49 de la Llei 5/2017 esmenta el Fons de gestió pròpia de la Generalitat quan fa referència al repartiment del Fons en la part destinada al Conselh Generau d'Aran, però no defineix ni concreta què ha d'incloure. La normativa reglamentària o de desenvolupament tampoc no concreta aquest concepte (vegeu l'apartat 2.2.3.1).

5. Pel que fa al repartiment del Fons per al foment de turisme, la normativa exclou d'aquest repartiment la tarifa especial i també el recàrrec per a la ciutat de Barcelona, per la qual cosa aquests ingressos no estan afectats a les finalitats esmentades. La normativa hauria d'especificar la destinació d'aquests fons, principalment els relatius a la tarifa especial que es recapta als establiments on es realitzen activitats de joc i apostes (vegeu l'apartat 2.2.3.1).
6. Quant a la justificació de la part del Fons per al foment del turisme destinat als ens locals, s'ha vist que cap dels ens locals analitzats va presentar la justificació en el termini previst, i que hi ha un decalatge d'entre 1 i 16 mesos respecte al termini establert (vegeu l'apartat 2.2.3.5).
7. La destinació del Fons per al foment del turisme per part dels ens locals i la seva destinació es regula en l'article 49.1 de la Llei 5/2017 i en l'article 431 del Decret 75/2020, on s'estableixen 5 objectius i uns percentatges a assolir en funció de la recaptació obtinguda. El compliment de requisits s'acredita amb un certificat d'un funcionari amb habilitació suficient, que ha d'anar acompanyat de l'informe que es preveu en l'article 431-8 del Decret 75/2020 sobre el conjunt d'actuacions de control realitzades per l'ens local sobre l'activitat dels allotjaments turístics situats al seu àmbit territorial. A la pràctica, els ens locals acrediten els requisits amb el certificat però aquest no s'acompanya de l'esmentat informe.

Atès que no hi ha definides unes directrius d'actuació, a la pràctica, el Comitè bilateral dona per bones totes les activitats justificades pels ens locals que es podrien encabir dins l'activitat turística o bé dins un dels 5 objectius previstos en la normativa, però sense seguir uns criteris i unes directrius clares. En diverses ocasions, aquestes activitats no estan definides ni detallades de forma clara en el certificat, sinó que només es quantifiquen de manera global emmarcant-les dins d'algun dels 5 objectius genèrics legalment establerts. Es considera que la justificació d'aquestes actuacions hauria de recollir una descripció més detallada, no només de les activitats incloses sinó també del període en què s'ha realitzat l'actuació i del cost suportat, amb la corresponent documentació justificativa, entre d'altres. Cal remarcar que fonamentar el procediment de justificació en el certificat esmentat, sense requerir adjuntar documentació explicativa (memòries, contractes, factures, etc.) no permet a la Direcció General de Turisme fer cap mena de comprovació o validació sustentada de les actuacions certificades.

Pel que fa al requisit de destinar un percentatge predeterminat a actuacions de promoció turística, s'ha vist que per a les temporades d'hivern 2019-2020 i estiu 2020 i, per a les temporades d'hivern 2020-2021 i estiu 2021, 6 dels 8 ens locals analitzats i 4 dels 16 ens locals analitzats, respectivament, no justifiquen la destinació dels percentatges establerts per la normativa (vegeu l'apartat 2.2.7.5).

8. En la revisió fiscalitzada s'ha observat una manca de justificació dels imports rebuts per diversos ens locals, mentre que en d'altres la justificació ha estat per sota de l'import rebut. Aquest incompliment només suposa que el repartiment de la recaptació del proper exercici es faci al consell comarcal corresponent, en comptes de fer-se a l'ajuntament (vegeu l'apartat 2.2.3.5).
9. La normativa no és clara en els casos en què no s'acredita la destinació efectiva dels crèdits, atès que l'article 431-6 del Decret 75/2020 insta el Comitè a determinar directament la destinació dels fons a accions vinculades a les directrius d'actuació dins l'àmbit territorial de referència del municipi interessat, sense tenir en compte que aquests fons ja s'han repartit al municipi, per la qual cosa s'hauria de preveure un procediment específic de regularització dels imports repartits i de reintegrament de les quanties no justificades.⁸ La normativa tampoc concreta el procediment a seguir quan qui no justifica els fons és un consell comarcal (vegeu l'apartat 2.2.3.5).
10. La Llei 5/2017 disposa que els recursos provinents de l'impost sobre les estades en establiments turístics i destinats al Fons per al foment del turisme s'han d'aplicar a projectes i actuacions que persegueixin un dels 5 objectius previstos en l'article 49, definits en termes molt genèrics. El desenvolupament reglamentari del Decret 75/2020 no incorpora major detall als objectius esmentats. Sí que estableix, en canvi, la definició d'unes directrius d'actuació del Fons per al foment del turisme que havia de proposar la Comissió del Fons per al foment del turisme i aprovar el Comitè bilateral. En l'exercici fiscalitzat, aquesta Comissió no s'havia constituït ni, en conseqüència, reunit i, per tant, no s'han establert les directrius d'actuació.

Com a conseqüència d'aquesta manca de directrius, la Direcció General de Turisme tampoc no efectua una revisió detallada i profunda de les accions que desenvolupen i justifiquen els ens locals en cada anualitat. A aquesta poca planificació a l'hora de predeterminar els objectius dels projectes i de les actuacions s'hi afegeixen altres debilitats en relació amb el procediment previst de justificació per part dels ens locals destinataris de recursos del Fons i que es desenvolupen en diverses observacions.

Pel que fa a la part del Fons que s'ha de destinar a la Generalitat, tampoc no es disposa de directrius d'actuació, per la qual cosa la distribució d'aquest Fons en el pressupost de la Generalitat tampoc no respon a cap marc directiu que estigui en consonància amb les polítiques turístiques. La manca de directrius fa que no es dugui a terme un seguiment de les actuacions previstes respecte a les actuacions realitzades, per analitzar les possibles desviacions (vegeu l'apartat 2.2.3.5).

---

8. Text modificat arran de les al·legacions rebudes.

3.2. RECOMANACIONS

A continuació s'inclouen les recomanacions sobre alguns aspectes que s'han posat de manifest durant el treball de fiscalització realitzat sobre l'exercici 2021.

1. El Comitè bilateral és l'òrgan que decideix i aprova l'assignació del global del Fons per al foment del turisme, però du a terme tasques de control únicament respecte de la part del Fons assignada als ens locals. Caldria que les partides que conformen la part del Fons destinada a altres conceptes i destinataris diferents dels ens locals, també fossin objecte d'uns tràmits mínims de justificació per part dels destinataris davant el Comitè bilateral, i de control per part d'aquest últim.
2. Caldria que la Direcció General de Turisme impulsés la constitució de la Comissió del Fons per al foment del turisme, i la definició i aprovació de les directrius d'actuació del Fons per al foment del turisme. Aquestes directrius han de permetre assolir els objectius prèviament establerts d'acord amb la planificació turística de la Generalitat.
3. Caldria revisar en profunditat el sistema de justificació dels imports rebuts del Fons per al foment de turisme, atès que el sistema actual es fonamenta en l'existència d'un certificat, amb més o menys detall i més o menys genèric en les seves descripcions. Aquest certificat hauria d'anar acompanyat de la documentació justificativa que correspongués, com ara memòries, contractes, factures, pagaments, etc. de manera que la Direcció General de Turisme pogués dur a terme una correcta comprovació i validació de les actuacions, no només dels ens locals sinó també de la resta d'entitats quan reben part del Fons provinent de la Generalitat.
4. Caldria que el Departament d'Empresa i Treball instés a millorar la normativa relativa a l'impost sobre les estades en establiments turístics en diversos aspectes, com ara, fer una redacció més clara respecte dels terminis de justificació, establir la cooperació entre l'Agència Tributària de Catalunya i els departaments que gestionen el Fons, definir el Fons de gestió pròpia de la Generalitat, determinar la destinació de la tarifa especial i dels recàrrecs de Barcelona, especificar el procediment en cas que els imports no es justificuessin adequadament, etc.

4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

D'acord amb la normativa vigent, el projecte d'informe de fiscalització va ser tramès Departament d'Empresa i Treball, per complir el tràmit d'al·legacions.

4.1. AL·LEGACIONS REBUDES

L'escrit d'al·legacions presentat pel Departament d'Empresa i Treball, amb registre d'entrada número E/005316, del 30 de novembre de 2023, es reproduïx a continuació

Sr. Josep Viñas i Xifra
Síndic de la Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona

Al·legacions al projecte d'informe de fiscalització núm. 8/2023-B corresponent a l'impost sobre les estades en establiments turístics, del Fons per al Foment del Turisme, del Departament d'Empresa i Treball.

Amb relació al vostre projecte d'informe, de data 16 de novembre de 2023, núm. 8/2023-B, us faig avinent les al·legacions següents:

a) **Apartat 2.2.1.** El Registre de Turisme de Catalunya, es diu: *“Entre la Direcció General de Turisme i l'Agència Tributària de Catalunya no s'efectua una conciliació periòdica de les dades dels establiments inclosos en el Registre, cosa que dificulta el seguiment i control del fet que aquests establiments estiguin liquidant l'impost de forma correcta.*

La Direcció General de Turisme no rep informació dels codis d'identificació que l'Agència Tributària de Catalunya atorga provisionalment i, per tant, desconeix si els establiments estan liquidant l'impost amb codis provisionals i si aquests corresponen a establiments que ja tenien un codi definitiu en el Registre de Turisme de Catalunya.”

Per accedir a la informació de les dades del Registre de turisme de Catalunya, l'Agència Tributària de Catalunya no accedeix a la base de dades que disposa la Direcció General de Turisme, sinó que obté la informació directament del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya. Aquest fet augmenta el risc d'ineficiències operatives i de control intern.”

En aquest respecte, s'ha fet una transformació tecnològica de la base de dades del Registre de Turisme de Catalunya. Amb aquesta transformació el Registre es troba ara integrat dins l'aplicació REE (Registre d'entitats). Aquesta aplicació, a diferència de l'anterior, ja permet una integració directa i segura amb els sistemes de l'Agència Tri-

butària. Aquesta integració s'ha posat en funcionament des del passat mes de Juliol. D'aquesta manera, l'Agència Tributària tindrà disponible la informació periòdicament actualitzada per ser tractada dins els seus sistemes d'informació.

Amb aquesta actuació queden mitigats els riscos i ineficiències pel que fa a la consulta de les dades per part de l'Agència Tributària.

b) Apartat 2.2.2. Comitè Bilateral, es diu: *“Així, per a la temporada d'hivern 2020-2021, la data real de repartiment del Fons als ajuntaments va ser posterior a la data prevista en la normativa, mentre que per a la temporada d'estiu 2021 i d'hivern 2021-2022 el repartiment es va fer dins el termini previst.”*

Pel que fa al repartiment del Fons corresponent al recàrrec de Barcelona, el semestre d'hivern 2021-2022 va ser l'únic en què el repartiment es va fer dins el termini previst.”

Els terminis previstos per ordenar la transferència dels crèdits, de dos mesos per a l'Ajuntament de Barcelona i de quatre mesos per a la resta d'ajuntaments, comptats des de la finalització del termini de presentació i ingrés de l'autoliquidació, són insuficients atesa la complexitat en la gestió dels Fons.

L'Agència Tributària de Catalunya envia els llistats amb les dades de la recaptació, tant de Barcelona com de la resta de municipis aproximadament dos mesos després de la finalització del termini de presentació i ingrés de l'autoliquidació; posteriorment, cal preparar la documentació, la qual cosa implica fer un tractament previ de dades, creuar informació, etc.; un cop fet aquestes tasques, cal convocar i celebrar la reunió del Comitè bilateral que ha de decidir l'assignació dels recursos del Fons, i per últim, fer les transferències.

Per tant considerem que quatre mesos no és un termini suficient per poder portar a terme les gestions esmentades. Aquesta insuficiència encara és fa més palesa quan l'import recaptat i per tant l'ingrés generat és superior al previst en un inici i és necessari fer generacions de crèdit en el pressupost abans d'ordenar el pagament.

Pel que fa en concret al retard en el període hivern 2020-2021 que assenyala l'informe, cal esmentar que la data en què es van rebre les dades de la recaptació de l'Agència Tributària de Catalunya per poder ser treballades va ser els dies 14 al 16 de juny.

Ampliar el termini de repartiment seria una bona solució perquè permetria portar a terme les gestions amb més marge de temps.

c) Apartat 2.2.3.5. Resultats de la fiscalització, es diu: *“Cap dels ens locals analitzats ha presentat la justificació en el termini previst. En tots els casos hi ha un retard d'entre 1 i 16 mesos. Cal esmentar que els expedients corresponents a la temporada d'hivern 2021-2022, que s'havien de justificar abans del 31 de gener del 2023, no han estat justificats a la data de finalització del treball de camp, maig del 2023.”*

La principal raó perquè els ens locals facin la justificació fora del termini previst en la normativa és que la Direcció General de Turisme permet presentar la justificació fins al

30 d'abril i no fins al 31 de gener de l'any corresponent. Cal esmentar també que la temporada d'hivern 2020-2021, que s'havia de justificar en 2022, es va acceptar que es justificu fins al 30 d'abril del 2023.

Cal fer esment que per 7 dels expedients analitzats la justificació es va presentar també fora del termini del 30 d'abril que permet la Direcció General. Per aquests expedients, la Direcció General de Turisme ha requerit que presentin la justificació, però no hi ha cap sanció per incompliment de termini.”

El fet que la norma estableixi transferir als ajuntaments cada semestre la recaptació i alhora prevegi justificar la suma total dels dos semestres transferits fa complexa l'execució i justificació del Fons de gestió local, perquè des de la segona transferència el marge de temps per justificar és insuficient. Cal recordar que els projectes i actuacions impliquen complir la normativa de contractació pública. Val a dir que hi ha accions que s'executen en períodes superiors a l'any i poden haver retards.

Considerem que per garantir inversions eficaces, de rellevància i que requereixen de major pressupost és necessari que els projectes o actuacions és puguin finançar amb els imports corresponents a dues transferències. Per tant, caldria ampliar el termini de justificació de la destinació efectiva dels crèdits per part dels ens locals.

Pel que fa als anys auditats, aquests van ser uns anys singulars, amb uns imports petits, i els ajuntaments de municipis amb una activitat turística quasi inexistent van haver de replantejar la seva estratègia, ja que les activitats de promoció en molts casos no tenien sentit ni es podien dur a terme.

Es considera que aquest informe ha de servir per instar un canvi normatiu per tal d'ampliar el termini màxim de presentació del certificat i clarificar el sistema pel que fa al retard en la justificació.

d) Apartat 2.2.3.5. Resultats de fiscalització, es diu: *“La normativa no és clara en els casos en què no s'acredita la destinació efectiva dels crèdits, atès que insta el Comitè a determinar directament la destinació dels fons a accions vinculades a les directrius d'actuació dins l'àmbit territorial de referència del municipi interessat, sense tenir en compte que aquests fons ja s'han repartit al municipi, per la qual cosa s'hauria de preveure un procés de revocació dels imports repartits i de reintegrament de les quanties no justificades.”*

Entenem que la manca de destí es correspon amb una incapacitat de l'ens local per decidir el destí de la següent participació del Fons. Aquest sistema pretén evitar penalitzar el territori i per tant es preveu que la gestió sigui de l'ens territorial superior.

Es comparteix l'observació que la normativa no és clara en els casos en què no s'acredita la destinació efectiva dels crèdits, i per tant, per seguretat jurídica, seria necessari clarificar que l'incompliment afectarà al següents imports del fons. Aquest informe ha de servir per instar els canvis normatius necessaris.

No obstant això, considerem que un procediment de revocació en primer lloc no encaixaria per la naturalesa del Fons de gestió local que és una participació en un

tribut de la Generalitat, no és una subvenció, ni una transferència. En segon lloc, suposaria uns costos i una litigiositat no justificables d'acord amb els principis d'eficàcia i eficiència de les administracions públiques i tenint en compte que la finalitat es pot assolir amb solucions alternatives més àgils i igual d'efectives.

e) Apartat 2.2.3.5. Resultats de fiscalització, es diu: *“En l'exercici 2014, la Direcció General de Turisme disposava d'unes directrius establertes pel Comitè bilateral, però només per al tram del Fons destinat als ens locals. En aquestes directrius s'establien un seguit d'actuacions per a les quals es definien les accions que hi quedaven emmarcades i aquelles que no hi tenien cabuda. Aquestes actuacions eren les següents:*

- *Suport als segells d'especialitat de la destinació*
- *Millora de l'experiència turística del visitant en els equipaments d'informació i atenció turística*
- *Pla de formació en idiomes, en atenció al client i en prestació dels serveis*
- *Millora de l'experiència turística estimulant la creació i consolidació de nous productes turístics*
- *Aplicació de les tecnologies de la informació i les comunicacions a la millora de l'experiència turística*
- *Millora de la senyalització turística de la destinació*
- *Priorització de captació de turisme interior*
- *Pla de captació i retenció de mercats de proximitat (Espanya i França)*
- *Pla de captació i retenció de mercats internacionals.”*

Val a dir que, com a conseqüència de la manca de constitució de la Comissió del Fons, en l'exercici fiscalitzat tampoc no s'han establert les directrius d'actuació del Fons per al foment del turisme.

En no tenir un marc directiu a què acollir-se, la Direcció General de Turisme tampoc no efectua una revisió detallada i profunda de les accions que desenvolupen i justifiquen els ens locals en cada anualitat.

Pel que fa a la part del Fons que s'ha de destinar a la Generalitat, tampoc no es disposa de directrius d'actuació, per la qual cosa la distribució d'aquest Fons en el pressupost de la Generalitat tampoc no respon a cap marc directiu que estigui en consonància amb les polítiques turístiques. La manca de directrius fa que no es dugui a terme un seguiment de les actuacions previstes respecte a les actuacions realitzades, per analitzar les possibles desviacions.

La Direcció General de Turisme ha d'impulsar la definició d'aquestes directrius, no només per a la part del Fons destinada als ens locals sinó també per a la part del Fons destinada a la Generalitat. Mitjançant una major concreció dels objectius previstos en l'article 49 de la Llei 5/2017, aquestes directrius han de permetre assolir els objectius prèviament establerts d'acord amb la planificació turística de la Generalitat.”

Aquesta redacció no és del tot acurada, atès que la Direcció General de Turisme no té per funció impulsar la definició de les directrius d'actuació. Entenem que aquesta funció correspon a la Comissió del Fons per al foment del turisme d'acord amb la seva

funció de proposar les directrius d'actuació, prevista a l'article 431-3.1 del Decret 75/2020, de 4 d'agost, de turisme de Catalunya.

Considerem que les directrius d'actuació són aplicables als ens locals, no a la Generalitat, perquè són una eina per al control que porta a terme el Comitè Bilateral sobre percentatge de Fons amb destinació local, consistent a verificar que els ens local han destinat efectivament els recursos del Fons a les directrius d'actuació.

Pel que fa al 50% del Fons que correspon a la Generalitat, cal esmentar els pressupostos de la Generalitat aprovats pel Parlament de Catalunya detallen el destí i els programes del Fons del foment de turisme pel que fa a l'assignació de la Generalitat. Aquest percentatge ve determinat, *a priori*, en l'elaboració de l'Avantprojecte de Llei del pressupost.

Tanmateix considerem que cal aclarir en la norma que el Comitè Bilateral decideix el destí dels Fons de gestió local.

f) Apartat 2.2.3.5. Resultats de fiscalització, es diu: *“D’acord amb la normativa, l’acreditació del compliment dels requisits per part dels ens locals es fa mitjançant un certificat d’un funcionari amb habilitació suficient. Aquest certificat ha d’anar acompanyat del corresponent informe sobre el conjunt d’actuacions que han portat a terme per al control de l’activitat dels allotjaments turístics situats al seu àmbit territorial que preveu l’article 431-8 de l’esmentat decret. D’acord amb això, la comprovació que fa la Direcció General de Turisme es limita a verificar l’existència d’aquest certificat. No se sol·licita la documentació justificativa de la despesa certificada, ni el justificant de pagament de l’actuació concreta, ni l’esmentat informe sobre el conjunt d’actuacions de control.”*

Pel que fa a l'aportació de documentació justificativa de la despesa certificada cal dir que la normativa no exigeix més obligacions d'intervenció o auditoria, que l'emissió d'un certificat estès per funcionari habilitat. En conseqüència entén que en determinar que la persona sigui habilitada és prou garantia.

g) Apartat 2.2.3.5. Resultats de fiscalització, es diu: *“Els ens locals han de justificar que el 60-75% de la recaptació per al conjunt de les dues temporades semestrals es destina a actuacions de promoció turística.*

En la mostra fiscalitzada s’ha verificat que, per a les temporades d’hivern 2019-2020 i estiu 2020, els municipis de Barcelona, Lloret de Mar, Calonge, Roda de Berà i Camprodon, i el Consell Comarcal de la Cerdanya, no han justificat el percentatge que marca la normativa per invertir el Fons en actuacions concretes de promoció turística.

El Comitè bilateral ha començat a efectuar aquesta verificació a partir de la darrera justificació del Fons, que correspon a les temporades d’hivern 2020-2021 i estiu 2021. En la mostra fiscalitzada s’ha verificat que Cadaqués, Lloret de Mar, Rialp i el Consell Comarcal del Maresme no van justificar el percentatge que marca la normativa.”

Pel que fa al segon paràgraf interpretem que l'obligació dels ens locals de destinar un percentatge mínim dels imports del Fons a projectes i actuacions concretes de promo-

ció turística, i que és prevista a l'article 431-6.1 del Decret 75/2020, de 4 d'agost, de turisme de Catalunya, és aplicable a partir de la temporada d'hivern 2020-2021 perquè va ser la primera temporada posterior a l'entrada en vigor del Decret esmentat, tal i com recull l'informe que va començar a efectuar el Comitè bilateral.

h) Apartat 2.2.3.5. Resultats de fiscalització, es diu: *"La justificació de l'Ajuntament de Camprodon relativa al període de les temporades d'hivern 2019 a la d'estiu 2020 és insuficient, atès que només ascendeix a 4.405 €, en comptes dels 8.598 € rebuts. Aquesta manca de justificació es va compensar amb l'excés de justificació de l'Ajuntament relativa a la temporada anterior, la d'estiu 2019, atès que va justificar 12.855 € de més. No obstant això, no hi havia cap acord del Comitè bilateral que donés cobertura a aquesta compensació.*

Per analitzar de forma completa la manca de justificació, s'ha fet una anàlisi acurada dels llistats de justificació per temporades. D'aquesta anàlisi es desprèn que el nombre d'ens locals que no han justificat la destinació dels fons o que han justificat per sota de l'import rebut són els següents:

Quadre 16. Ens locals sense justificació o amb justificació incompleta de la destinació del fons

Temporada	Total d'ens locals que havien de justificar la destinació dels fons	Nombre d'ens locals que no van justificar la destinació dels fons	Percentatge sobre total	Nombre d'ens locals que van justificar la destinació dels fons per sota de l'import rebut	Percentatge sobre total
Estiu 2019	251	11	4,38	5	1,99
Hivern 2019-2020 / estiu 2020	241	7	2,86	1	0,41
Hivern 2020-2021 / estiu 2021	197	13	6,60	8	4,06

FONT: Elaboració pròpia a partir dels llistats de justificacions per temporades.

L'incompliment només ha suposat que el repartiment de la recaptació del proper exercici s'hagi de fer al consell comarcal corresponent, en comptes de fer-se a l'ens local."

Cal expressar que el Comitè Bilateral ha aplicat el que estableix la norma per al supòsit de manca de justificació.

3. CONCLUSIONS

i) "Al llarg de la fiscalització s'ha constatat que, tal com està definit l'impost i, especialment, el Fons per al foment del turisme, es fa difícil assolir uns objectius que sorgeixin d'una planificació turística prèvia. El fet que l'import recaptat es dilueixi entre els municipis fa que es perdi el control de la destinació d'aquests fons. Si bé la justificació que es requereix als ens locals implica un cert control quant a la consecució dels 5 objectius genèrics establerts en la normativa, també és cert que a la pràctica les activitats justificades no responen a uns objectius concrets i predeterminats per part de la Generalitat de Catalunya. Cal plantejar-se, després d'uns anys de la creació de l'impost, si amb els procediments actuals s'estan assolint els objectius concrets per als quals es va crear."

Cal expressar la total conformitat amb aquesta conclusió. El fet que es dilueixi entre els municipis fa que es perdi el control del Fons, aquest informe pot servir per plantejar-se modificacions.

j) “Un altre aspecte a remarcar és que, tal com està regulat l'impost, una part del procés (la gestió, la recaptació i la inspecció) l'efectua l'Agència Tributària de Catalunya i, una altra (concretament, la gestió del Fons per al foment del turisme), el Departament d'Empresa i Treball. Aquesta distribució de tasques dificulta al departament competent el control i seguiment dels imports recaptats i de la consecució dels objectius per als quals es va crear l'impost, i això es veu agreujat pel fet que les dades obtingudes per l'Agència respecte de la gestió de l'impost no es traspassen al Departament ni tan sols amb un procés previ de dissociació i anonimització, tal com determina la normativa.”

Cal expressar la total conformitat amb aquesta recomanació.

3.1. OBSERVACIONS

k) 3.1.1 Observacions, es diu: *“1. S'observa una manca de coordinació entre la Direcció General i l'Agència atès que, per accedir a la informació, l'Agència no accedeix a la base de dades del Registre de turisme de Catalunya de què disposa la Direcció General, sinó que obté la informació directament del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya. Aquest fet augmenta el risc d'ineficiències operatives i de control intern (vegeu l'apartat 2.2.1).”*

Ens remetem a la valoració exposada en l'apartat a).

l) 3.1.2 Observacions, es diu: *“2. El Comitè bilateral, que ha de decidir l'assignació dels recursos del Fons per al foment del turisme, a la pràctica, aprova la destinació del global del Fons però només detalla el 50% corresponent a la part del Fons a destinar als ajuntaments en funció de la recaptació en el seu àmbit territorial, diferenciant els imports per cada ens local. Per al 50% restant del Fons, a més de l'aprovació global, el Comitè no detalla ni especifica les actuacions o finalitats concretes a les quals s'ha de destinar aquest import.”*

“Cal esmentar també que les actes del Comitè bilateral no recullen el vistiplau del president, que estableix l'article 20.3 de la Llei 26/2010, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (vegeu l'apartat 2.2.2).”

Pel que fa a l'observació del primer paràgraf ens remetem a la valoració exposada en l'apartat e).

Pel que fa a l'aspecte formal detectat referent al vistiplau del president en les actes del Comitè bilateral cal aclarir que les actes consten aprovades en totes les sessions del Comitè Bilateral amb representació o assistència del seu president.

m) **3.1.3 Observacions**, es diu: “3. La data real de repartiment del Fons per al foment del turisme per a la temporada d’hivern 2020-2021 és posterior a la data prevista en la normativa. D’altra banda, el repartiment del Fons corresponent al recàrrec de Barcelona per a les temporades d’estiu 2021 i d’hivern 2021-2022 es fa amb posterioritat al termini de 2 mesos previstos en la normativa (vegeu l’apartat 2.2.2).”

Ens remetem a la valoració exposada en l’apartat b).

n) **3.1.5. Observacions**, es diu: “5. Pel que fa al repartiment del Fons per al foment de turisme, la normativa exclou d’aquest repartiment la tarifa especial i també el recàrrec per a la ciutat de Barcelona, per la qual cosa aquests ingressos no estan afectats a les finalitats esmentades. La normativa hauria d’especificar la destinació d’aquests fons, principalment els relatius a la tarifa especial que es recapta als establiments on es realitzen activitats de joc i apostes (vegeu l’apartat 2.2.3.1).”

Estem d’acord amb aquesta observació.

o) **3.1.6. Observacions**, es diu: “6. Quant a la justificació de la part del Fons per al foment del turisme destinat als ens locals, s’ha vist que cap dels ens locals analitzats va presentar la justificació en el termini previst, i que hi ha un decalatge d’entre 1 i 16 mesos respecte al termini establert (vegeu l’apartat 2.2.3.5).”

Ens remetem a la valoració exposada en l’apartat c).

p) **3.1.7. Observacions**, es diu: “Atès que no hi ha definides unes directrius d’actuació, a la pràctica, el Comitè bilateral dona per bones totes les activitats justificades pels ens locals que es podrien encabir dins l’activitat turística o bé dins un dels 5 objectius previstos en la normativa, però sense seguir uns criteris i unes directrius clares. En diverses ocasions, aquestes activitats no estan definides ni detallades de forma clara en el certificat, sinó que només es quantifiquen de manera global emmarcant-les dins d’algun dels 5 objectius genèrics legalment establerts. Es considera que la justificació d’aquestes actuacions hauria de recollir una descripció més detallada, no només de les activitats incloses sinó també del període en què s’ha realitzat l’actuació i del cost suportat, amb la corresponent documentació justificativa, entre d’altres. Cal remarcar que fonamentar el procediment de justificació en el certificat esmentat, sense requerir adjuntar documentació explicativa (memòries, contractes, factures, etc.) no permet a la Direcció General de Turisme fer cap mena de comprovació o validació sustentada de les actuacions certificades.”

Pel que fa al sistema de control previst legalment ens remetem a la valoració exposada en l’apartat f).

q) **3.1.9. Observacions**, es diu: “9. La normativa no és clara en els casos en què no s’acredita la destinació efectiva dels crèdits, atès que l’article 431-6 del Decret 75/2020 insta el Comitè a determinar directament la destinació dels fons a accions vinculades a les directrius d’actuació dins l’àmbit territorial de referència del municipi interessat,

sense tenir en compte que aquests fons ja s'han repartit al municipi, per la qual cosa s'hauria de preveure un procés de revocació dels imports repartits i de reintegrament de les quanties no justificades. La normativa tampoc concreta el procediment a seguir quan qui no justifica els fons és un consell comarcal (vegeu l'apartat 2.2.3.5)."

Ens remetem a la valoració exposada en l'apartat d).

Pel que fa al procediment a seguir quan qui no justifica el fons és un consell comarcal, cal esmentar que l'article 431-6.3 del Decret 75/2020 preveu el següent: "[...] En cas que l'incompliment sigui imputable a un consell comarcal o al Conselh Generau d'Aran, el Comitè ha de determinar directament la destinació dels fons a les accions de promoció turística del Departament competent en matèria de turisme."

3.2. RECOMANACIONS

r) 3.2.1 Recomanacions, es diu: *"1. El Comitè bilateral és l'òrgan que decideix i aprova l'assignació del global del Fons per al foment del turisme, però du a terme tasques de control únicament respecte de la part del fons assignada als ens locals. Caldria que també les partides que conformen la part del Fons destinada a altres conceptes i destinataris diferents als ens locals, fossin objecte d'uns tràmits mínims de justificació per part dels destinataris davant el Comitè bilateral, i de control per part d'aquest."*

Ens remetem a la valoració exposada en l'apartat e).

s) 3.3.3 Recomanacions, es diu: *"3. Caldria revisar en profunditat el sistema de justificació dels imports rebuts del Fons per al foment de turisme, atès que el sistema actual es fonamenta en l'existència d'un certificat, amb més o menys detall i més o menys genèric en les seves descripcions. Aquest certificat hauria d'anar acompanyat de la documentació justificativa que correspongués, com ara memòries, contractes, factures, pagaments, etc. de manera que la Direcció General de Turisme pogués dur a terme una correcta comprovació i validació de les actuacions, no només dels ens locals sinó també de la resta d'entitats quan reben part del Fons provinent de la Generalitat."*

Ens remetem a la valoració exposada en l'apartat f).

t) 3.3.4 Recomanacions, es diu: *"4. Caldria que el Departament d'Empresa i Treball instés a millorar la normativa relativa a l'impost sobre les estades en establiments turístics en diversos aspectes, com ara, fer una redacció més clara respecte dels terminis de justificació, establir la cooperació entre l'Agència Tributària de Catalunya i els departaments que gestionen el Fons, definir el Fons de gestió pròpia de la Generalitat, determinar la destinació de la tarifa especial i dels recàrrecs de Barcelona, especificar el procediment en cas que els imports no es justifiquessin adequadament, etc."*

Ens remetem a les valoracions exposades en els diversos apartats d'aquest document.

4.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS

Les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes. Com a conseqüència de l'al·legació d) a l'apartat 2.2.3.5 i de l'al·legació q) a l'observació 9, s'ha modificat el text del projecte d'informe, segons s'indica en les notes al peu de pàgina corresponents.

La resta del text del projecte d'informe no s'ha alterat perquè s'entén que les al·legacions trameses són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment o perquè no es comparteixen els judicis que s'hi exposen.

APROVACIÓ DE L'INFORME

Certifico que a Barcelona el 19 de desembre del 2023, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, presidit pel síndic major, Miquel Salazar Canalda, amb l'assistència dels síndics Manel Rodríguez Tió, Llum Rodríguez Rodríguez, M. Àngels Cabasés Piqué, Ferran Roquer i Padrosa i Josep Viñas i Xifra, i de la llavors secretària general per suplència de la Sindicatura, Marta Junquera i Bernal, actuant com a ponent el síndic Josep Viñas i Xifra, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 34/2023, relatiu al Departament d'Empresa i Treball, impost sobre les estades en establiments trístics, Fons per al foment del turisme, exercici 2021.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquesta certificació, amb el vistiplau del síndic major.

La secretària general

Vist i plau,

El síndic major

